

OMGEVINGSVERGUNNING

Buitengebied Noord,

Zwartschaap 46 Stuifzand

vastgesteld

14 januari 2014

Omgevingsvergunning Buitengebied Noord, Zwartschaap 46 Stuifzand
Gemeente Hoogeveen

Status: Vastgesteld

Datum: 14 Januari 2014

IMRO-Idn: NL.IMRO.0118.2013PB8006003-VG01

Buitengebied Noord, Zwartschaap 46 Stuifzand

NL.IMRO.0118.2013PB8006003-VG01, Buitengebied Noord, Zwartschaap 46 Stuifzand

Status	datum besluit B&W / Raad	publicatiedatum	inzagetermijn
ontwerp	5 nov 2013	12 nov 2013	13 nov t/m 24 dec 2013
vastgesteld	14 jan 2014	21 jan 2014	22 jan t/m 4 mrt 2014
onherroepelijk			

Vaststellingsbesluit

Raad van State (onherroepelijk)

Inhoudsopgave

Toelichting		5
Hoofdstuk 1	Inleiding	7
Hoofdstuk 2	Huidige Situatie	9
2.1	Plangebied	9
2.2	Vigerend bestemmingsplan	9
2.3	Ruimtelijke structuur plangebied	10
2.4	Functionele structuur plangebied	10
Hoofdstuk 3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijk beleid	13
Hoofdstuk 4	Gewenste ontwikkeling	15
4.1	Ruimtelijke structuur	15
4.2	Landschappelijke inpassing	15
Hoofdstuk 5	Omgevingsaspecten	17
5.1	Bodem	17
5.2	Archeologie en cultuurhistorie	17
5.3	Water	17
5.4	Natuur en ecologie	17
5.5	Geluid	18
5.6	Luchtkwaliteit	18
5.7	Externe veiligheid	18
Hoofdstuk 6	Maatvoorschriften	19
Hoofdstuk 7	Uitvoerbaarheid	21
7.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21
7.2	Economische uitvoerbaarheid	21
Hoofdstuk 8	Inspraak en vooroverleg	23
8.1	Vooroverleg	23
8.2	Inspraak	23
Bijlagen		25
Bijlage 1	Overzichtstekening	26
Bijlage 2	Landschappelijke inpassing deel 1	28
Bijlage 3	Landschappelijke inpassing deel 2	40
Bijlage 4	Archeologie en cultuurhistorie	56
Bijlage 5	Waterparagraaf	77
Bijlage 6	Natuur en Ecologie	79
Kennisgeving		112

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

Bork Recycling b.v. (hierna Bork) beschikt over een inrichting aan Zwartschaap te Stuifzand. Hiervoor is door gedeputeerde staten van Drenthe d.d. 18 maart 2003 een vergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend, voor onder andere de op- en overslag en bewerking van afval- en bouwstoffen. Op grond van artikel 1.2, eerste lid, onder a. 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna Wabo) wordt deze vergunning thans aangemerkt als een omgevings-vergunning zoals bedoeld in de Wabo.

Voor de lozing van afvalwater op onder andere het naastgelegen oppervlaktewater is door Waterschap Reest en Wieden d.d. 17 maart 2003 een vergunning op grond van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater verleend. Deze vergunning wordt thans aangemerkt als een vergunning op grond van de Waterwet.

Door het waterschap is (meerdere malen) een overschrijding van de lozingsnorm geconstateerd voor bezinkbare bestanddelen (en soms zware metalen) in het hemelwater dat vrijkomt van verharde terreindelen en vervolgens wordt geloosd op het oppervlaktewater.

In overleg tussen provincie, gemeente, waterschap en Bork is als oplossingsrichting voorgesteld om een hemelwatervijver te realiseren. Hierin kan het water voorafgaand aan lozing tot rust komen, waardoor de bezinkbare bestanddelen beter kunnen bezinken. Het is aannemelijk dat daardoor ook de concentratie aan zware metalen zal afnemen. De bedoeling is om de hemelwatervijver te situeren op het terreindeel grenzend aan de achterzijde van de inrichting.

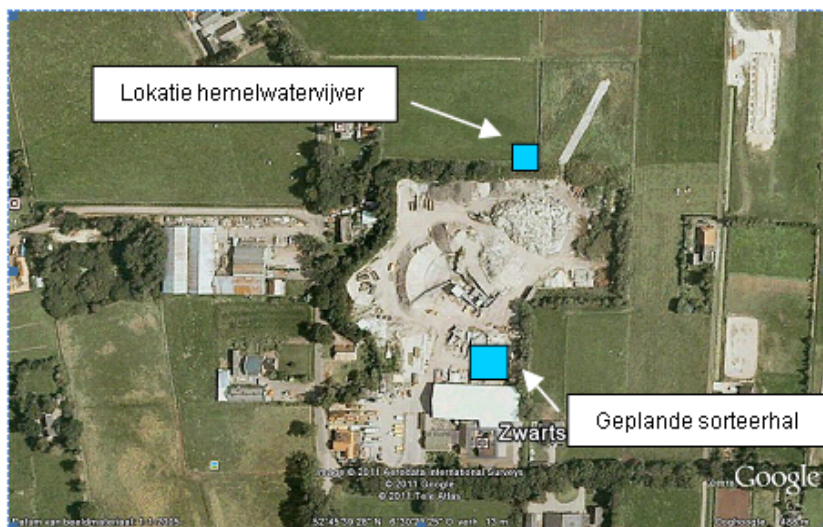
In samenhang daarmee is aan de gemeente verzocht medewerking te verlenen aan het overdekken van de sorteervloer, waardoor het hemelwater afkomstig daarvan kan worden afgekoppeld van de persriolering en (direct) kan worden geloosd op het oppervlaktewater. Hierdoor wordt een tweede probleem opgelost, namelijk de overbelasting van de persriolering.

Voor de aanleg van de hemelwatervijver is een omgevingsvergunning voor het gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan vereist. Dat geldt ook voor de overkapping die in strijd is met de bouwvoorschriften van het vigerende bestemmingsplan. Voorliggende rapportage bevat de ruimtelijke onderbouwing daarvoor. Hiervoor zal tevens een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor het veranderen van de inrichting en het bouwen van een bouwwerk. Voor het plan is ook een verandering van de lozingsvergunning vereist.

Hoofdstuk 2 Huidige Situatie

2.1 Plangebied

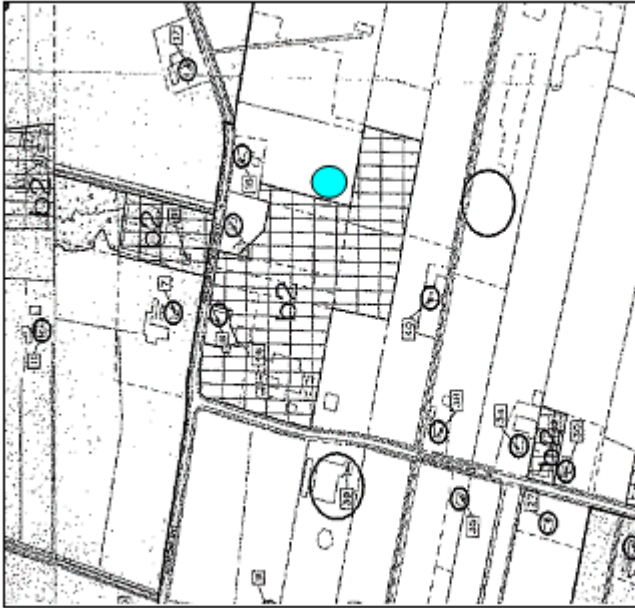
Het perceel heeft een oppervlakte van ca. 2,5 hectare en is gelegen ten noordoosten van de kern van de gemeente Hoogeveen. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich voornamelijk agrarische bedrijven en enkele woningen. Verder weg ten zuidwesten van de locatie bevindt zich de stedelijke bebouwing van de kern van Stuifzand. De overige omgeving is te kenmerken als landelijk gebied. In onderstaande luchtfoto is de geplande situatie weergegeven.

Afbeelding 1 Situering inrichting van Bork en voorgenomen wijzigingen

2.2 Vigerend bestemmingsplan

Het vigerende bestemmingsplan bestemmingsplan Buitengebied Noord is vastgesteld op 22 november 2007. Dit bestemmingsplan omvat grofweg het landelijk gebied van de gemeente Hoogeveen ten noorden van de (Verlengde) Hoogeveense Vaart. Hierin is gelegen de kern Stuifzand alwaar Bork is gevestigd aan het Zwartschaap. Het perceel is bestemd conforme klasse-indeling bedrijven, categorie B2. De voorgenomen aan te leggen vijver ligt echter buiten deze bedrijfsbestemming, maar valt onder de bestemming landelijk gebied II, zonder specifieke aanduiding. Hier zijn dus geen bouw mogelijkheden voor bedrijven die vallen onder bedrijven categorie 2.

De aanleg van de bezinkvijver ten behoeve van de opvang en infiltratie van hemelwater is derhalve niet toegestaan op grond van het vigerende bestemmingsplan. Dat geldt ook voor de realisatie van de overkapping. Deze is wel voorzien binnen de bestemming B2 maar overschrijdt mogelijk de bouw- en nokhoogte en zeker het maximale bebouwingspercentage.

2.3 Ruimtelijke structuur plangebied

Het perceel Zwartschaap 46 ligt op de kruising tussen Zwartschaap en de Drijberseweg ten Noordoosten van de kern Stuifzand. Dit deel van de gemeente Hogeveen wordt veelal gekenmerkt door de hier verspreid liggende bebouwing, de natuurlijke vervlechting met het landschap, de lange lanen met de hoge bomen. De bebouwing in de directe omgeving van het plangebied is dan ook overwegend solitair van aard.

2.4 Functionele structuur plangebied

De directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van agrarische activiteiten met hoofdzakelijk verspreid liggende woningen in een groene omgeving. Aan de andere zijde van de Drijberseweg tegenover het plangebied ligt nog een vestiging van Bork.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), vastgesteld. De SVIR heeft een horizon tot het jaar 2040 en vervangt onder andere de Nota Ruimte. Daarmee wordt de SVIR het kader voor thematische of gebiedsgerichte uitwerkingen van rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

De structuurvisie infrastructuur en ruimte geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en vormt de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

Het rijk kiest met de structuurvisie voor een selectievere inzet van de onderstaande 13 rijksbelangen:

- Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
- Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie;
- Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
- Efficiënt gebruik van de ondergrond;
- Een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
- Beter benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem;
- Het instandhouden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen;
- Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
- Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
- Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
- Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
- Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

In de structuurvisie infrastructuur en ruimte wordt dieper ingegaan op deze 13 rijksbelangen. Het Rijk blijft verantwoordelijk voor het systeem van ruimtelijk ordening. Daarnaast kan een rijksverantwoordelijkheid aan de orde zijn indien:

- Een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt. Bijvoorbeeld ruimte voor militaire activiteiten en opgaven in de stedelijke regio's rondom de mainports, brainport, greenports en de valleys;
- Over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan. Bijvoorbeeld voor biodiversiteit, duurzame energie, watersysteemherstel of werelderfgoed;
- Een onderwerp provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is. Bijvoorbeeld de hoofdnetten van weg, spoor, water en energie, maar ook de bescherming van gezondheid van inwoners.

3.1.2 Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening

Het kabinet heeft in de hiervoor genoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging doormiddel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (de artikelen worden later aan het Barro toegevoegd) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Tevens treden regels ten aanzien van radarverstoringsgebieden op een nader te bepalen tijdstip in werking. In de loop van 2012 zal het besluit worden aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijksvaarwegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de ecologische hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater langs de Maas en maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer. Ook zal het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving worden opgenomen. Dit deel van het besluit is momenteel alleen nog in ontwerp gereed.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

In het Barro zijn in dit geval geen regels opgenomen die van belang zijn voor het plangebied.

3.2 Provinciaal beleid

Het beleid van de provincie Drenthe is vastgelegd in de Omgevingsvisie Drenthe. Deze is door provinciale staten vastgesteld op 2 juni 2010. De Omgevingsvisie is het strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. In de Omgevingsvisie zijn vier wettelijk voorgeschreven provinciale planvormen samengenomen:

- De provinciale structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening;
- Het provinciaal milieubeleidsplan op grond van de Wet milieubeheer;
- Het regionaal waterplan op grond van de waterwetgeving en
- Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan op grond van de Planwet verkeer en vervoer.

De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode daarna. Als in de tekst wordt gesproken over "lange termijn", betreft het de periode na 2020. De provincie heeft haar missie als volgt verwoord: "Het koesteren van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij deze kernkwaliteiten".

Als kernkwaliteiten van Drenthe zijn benoemd: rust, ruimte, natuur, landschap, oorspronkelijkheid, kleinschaligheid, naberschap, menselijke maat en veiligheid. Onder een "bruisend Drenthe?" verstaat men een provincie waarin het goed wonen en werken is en waar voldoende te doen is voor jong en oud. De provincie streeft naar ruimtelijke kwaliteit door nieuwe ontwikkelingen en bestaande kwaliteiten in samenhang te bezien. Om werkgelegenheid te behouden en nieuwe te creëren streeft de provincie Drenthe naar de ontwikkeling van een dynamische, vitale en zichzelf vernieuwende regionale economie. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is het kunnen bieden van voldoende, gevarieerde, aantrekkelijke vestigingsmogelijkheden op regionale bedrijventerreinen

en andere stedelijke werklocaties. Ook wil de provincie Drenthe voldoende ontwikkelingsmogelijkheden in het landelijk gebied voor de landbouw, recreatie en toerisme en andere niet-agrarische bedrijvigheid.

3.3 Gemeentelijk beleid

Het ruimtelijk beleid van de gemeente Hoogeveen met betrekking tot het perceel Zwartschaap 36 te Stuifzand is met name verwoord in het ter plaatse geldende bestemmingsplan “Buitengebied-Noord, Landelijk Gebied II”. Binnen deze bestemming is het bedrijf aangeduid als B2. Deze aanduiding wordt gegeven aan bedrijven die verder geen binding hebben met het buitengebied.

Dat houdt tevens in dat er binnenplans geen wijzigingsmogelijkheden zijn opgenomen. Het beleid is in die zin dat indien een dergelijk niet agrarisch bedrijf wil uitbreiden het de voorkeur verdient om het bedrijf naar een bedrijventerrein te verplaatsen.

Het plan omvat de aanleg van een hemelwatervijver en de realisatie van een overkapping. Het is geen bedrijfsvergroting maar een aanpassing in het kader van de milieuwetgeving. In dat kader is de aanleg van een hemelwaterberging te verantwoorden. In die zin zal het plan bijdragen aan onder andere de verbetering van de waterhuishouding binnen de inrichting en de directe omgeving.

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling

4.1 Ruimtelijke structuur

De initiatiefnemer wenst het op het perceel aan Zwartschaap een hemelwatervijver te realiseren.

Aanleiding is dat door het waterschap een overschrijding van de lozingsnorm voor bezinkbare bestanddelen (en som zware metalen) is geconstateerd betreffende het hemelwater dat vrijkomt van verharde terreindelen en wordt geloosd op het oppervlaktewater. Door de opvang in een hemelwateropvang kan het water voorafgaand aan lozing tot rust komen, waardoor de bezinkbare bestanddelen beter kunnen bezinken. Het is aannemelijk dat daardoor ook de concentratie aan zware metalen zal afnemen.

De bedoeling is om de hemelwateropvang te situeren op het terreindeel grenzend aan de achterzijde van de inrichting. Hiervoor is tenminste een aanlegvergunning noodzakelijk en een bestemmingsplan-wijziging vereist aangezien op dit terrein bestemming rust, welke de realisering van een dergelijke hemelwateropvang zo niet toestaat.

In samenhang met bovenstaande is aan de gemeente verzocht medewerking te verlenen aan het overdekken van de sorteervloer, waardoor het hemelwater afkomstig daarvan kan worden afgekoppeld van de persriolering en (direct) geloosd op het oppervlaktewater. Hierdoor wordt een tweede probleem opgelost, namelijk de overbelasting van de persriolering en lozing van mogelijk vervuld hemelwater op oppervlaktewater.

De overkapping zal plaatsvinden op het reeds bestaande bedrijfsp perceel. De hemelwateropvang zal op (nu nog) agrarische grond worden geplaatst. Voor beide geldt dat er aandacht dient te worden geschonken aan de inpassing in het landschap.

4.2 Landschappelijke inpassing

4.2.1 Afgraven en ophogen terrein

Het terrein moet richting de sloot aan de oostzijde ca 270 mm worden opgehoogd. Dit kan worden gedaan met uit te graven grond. Overtollige zwarte grond wordt afgevoerd. De ruimte tussen de bassins zal worden gebruikt om met een kraan de bassins uit te baggeren van bezinksel, als dit na meting nodig blijkt.

4.2.2 Natuurlijke invulling

De ruimte rond de bassins zal worden ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel en de oevers zullen snel begroeien met riet. Het gras zal laat in het jaar worden gemaaid om weidevogels kans tot broeden te bieden. Gedacht wordt op een paar plaatsen zeer flauwe taluds aan te leggen waar een droog/nat minnende vegetatie zich zal kunnen ontwikkelen. Een steile wand wordt aan gelegd als potentiële nestgelegenheid voor oeverwaluw en ijsvogel.

4.2.3 Ontwerp

De overkapping grenst aan een bestaande loods met een nokhoogte van ca.10 meter en een goothoogte van ca. 6,15m. Er is uitgezocht dat voor de constructiehoogte van de kap minimaal ca. 1m benodigd is. Dit samen met de benodigde 11meter vrije werkhoogte maakt dit de overkapping 12 meter hoog. Dit is 2 meter hoger dan de nokhoogte van de aanliggende loods. De vrije werkhoogte van 11 meter moet, om doelmatig te kunnen aanvoeren en verwerken van het afval aan de terreinzijde aan beide aanwezig zijn. Gekozen is de Zuidzijde, welke het meest in het gezichtveld ligt, in hoogte “te verzachten” door hier een schuin dakvlak aan te brengen met een goothoogte gelijk aan de goothoogte van de bestaande loods. Aan de westzijde wordt dit schuine dakvlak doorgezet om zo een mooie aansluiting te maken met de bestaande loods. De goot aan de Zuidzijde blijft ca. 0,8m los van de onderliggende keerwand, waardoor de overkapping geheel “los” van het onderliggende terrein en aanliggende schuur blijft. Door de overkapping in licht grijze kleur uit te voeren zal deze zo min mogelijk visueel aanwezig zijn.

Voorts staat er al een boomsingel langs de keerwand aan de Zuidzijde die nog verder uit zal groeien en het zicht op de overkapping nog meer weg zal nemen/zal verzachten. Het zicht vanaf de Westzijde wordt bijna geheel weggenomen vanwege het voorstaande bedrijfsgebouw. Het zicht vanaf de Noord- en Oostzijde op de overkapping wordt vrijwel geheel weggenomen door de omliggende opgeworpen wallen met begroeiing en opgeslagen materiaal op het terrein.

De overzichtstekeningen alsmede een visuele impressie van het hetgeen hierboven is beschreven, zijn opgenomen in Bijlage 1 Overzichtstekening, Bijlage 2 Landschappelijke inpassing deel 1 en Bijlage 3 Landschappelijke inpassing deel 2.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

5.1 Bodem

Het plangebied is in het verleden voor zover bekend alleen als landbouwgrond in gebruik geweest. In de omgeving van het plangebied is in 1996 een verkennend- en in 1997 een aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd door Tukkers Milieu Onderzoek ten behoeve van de bepaling van de nulsituatie. Aangezien het betreffende terreindeel toen niet voor milieuvergunning-plichtige bedrijfsactiviteiten in aanmerking kwam is betreffend terreindeel niet meegenomen in het bodemonderzoek. Dit betekent dat er geen bodemonderzoeksgegevens voor handen zijn voor dit terreindeel.

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) ligt het plangebied in een gebied met een middelhoge tot hoge trefkans voor archeologie. Voor gebieden met een dergelijke trefkans geldt dat er een archeologisch onderzoek nodig.

Ten behoeve van deze ruimtelijke onderbouwing is door archeologisch onderzoeks- en advies De Steekproef een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er ten aanzien van het aspect archeologie er geen belemmeringen zijn voor de beoogde ontwikkeling in het plangebied. De rapportage (kenmerk 2011-04/16) is bijgevoegd als Bijlage 4 Archeologie en cultuurhistorie.

5.3 Water

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht de Watertoets uit te voeren. De Watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan "hemelwateropvang Bork". In de procedureplanning van 07-04-2011 die door Misa-advies is opgesteld (als begeleidende partij), is opgenomen dat de aan te leggen vijver minimaal 700 m2 groot wordt om hemelwater vertraagd af te kunnen voeren.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Reest en Wieden geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen en de samenwerking (nav een handhavingsoverleg op 14 april 2011) hebben er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast.

"De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de Handreiking Watertoets III. Waterschap Reest en Wieden geeft een positief wateradvies". Een afschrift van dit advies is opgenomen in Bijlage 5 Waterparagraaf.

5.4 Natuur en ecologie

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna.

Ten behoeve van deze ruimtelijke onderbouwing is door Koeman en Bijkerk b.v. een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er ten aanzien van het aspect flora en fauna geen belemmeringen zijn voor de beoogde ontwikkeling in het plangebied. De rapportage (kenmerk 2011-032) is bijgevoegd als bijlage Bijlage 6 Natuur en Ecologie.

5.5 Geluid

De aanleg van de hemelwatervijver en de realisatie van de overkapping heeft geen akoestische uitstraling en er zijn dus geen akoestische belemmeringen voor de realisatie van het plan.

5.6 Luchtkwaliteit

De aanleg van de hemelwatervijver en de realisatie van de overkapping heeft geen gevolgen voor de optredende luchtemissies en er worden vanwege het aspect luchtkwaliteit derhalve geen belemmeringen verwacht voor de beoogde ontwikkeling.

5.7 Externe veiligheid

In en nabij het plangebied zijn geen (voor externe veiligheid relevante) leidingen aanwezig die een belemmering vormen voor de beoogde ontwikkeling. Er hoeft ook geen rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van straalpaden ten behoeve van de telecommunicatie.

Hoofdstuk 6 Maatvoorschriften

De versterking van de landschapswaarden moet worden gegarandeerd door landschappelijke inpassing te realiseren en in stand te houden. Hierbij wordt het inpassingsplan zoals opgenomen in Bijlage 1 Overzichtstekening, Bijlage 2 Landschappelijke inpassing deel 1 en Bijlage 3 Landschappelijke inpassing deel 2 als uitgangspunt genomen.

Hoofdstuk 7 Uitvoerbaarheid

7.1 Maatschappelijke Uitvoerbaarheid

Op grond van de Wabo wordt het ontwerpbesluit gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan door een ieder een zienswijze bij het college van burgemeester en wethouders worden ingediend.

7.2 Economische uitvoerbaarheid

Initiatiefnemer heeft aangetoond dat het plan economisch uitvoerbaar is. Omdat het initiatief geen bouwplan betreft op basis van artikel 6.2.1 Bro is een exploitatieplan niet verplicht. Wel wordt een planschade overeenkomst opgesteld.

Hoofdstuk 8 Inspraak en vooroverleg

8.1 Vooroverleg

Er is vooroverleg gevoerd met de gebruikelijke overlegpartners. Dit heeft niet geleid tot aanpassing van dit plan.

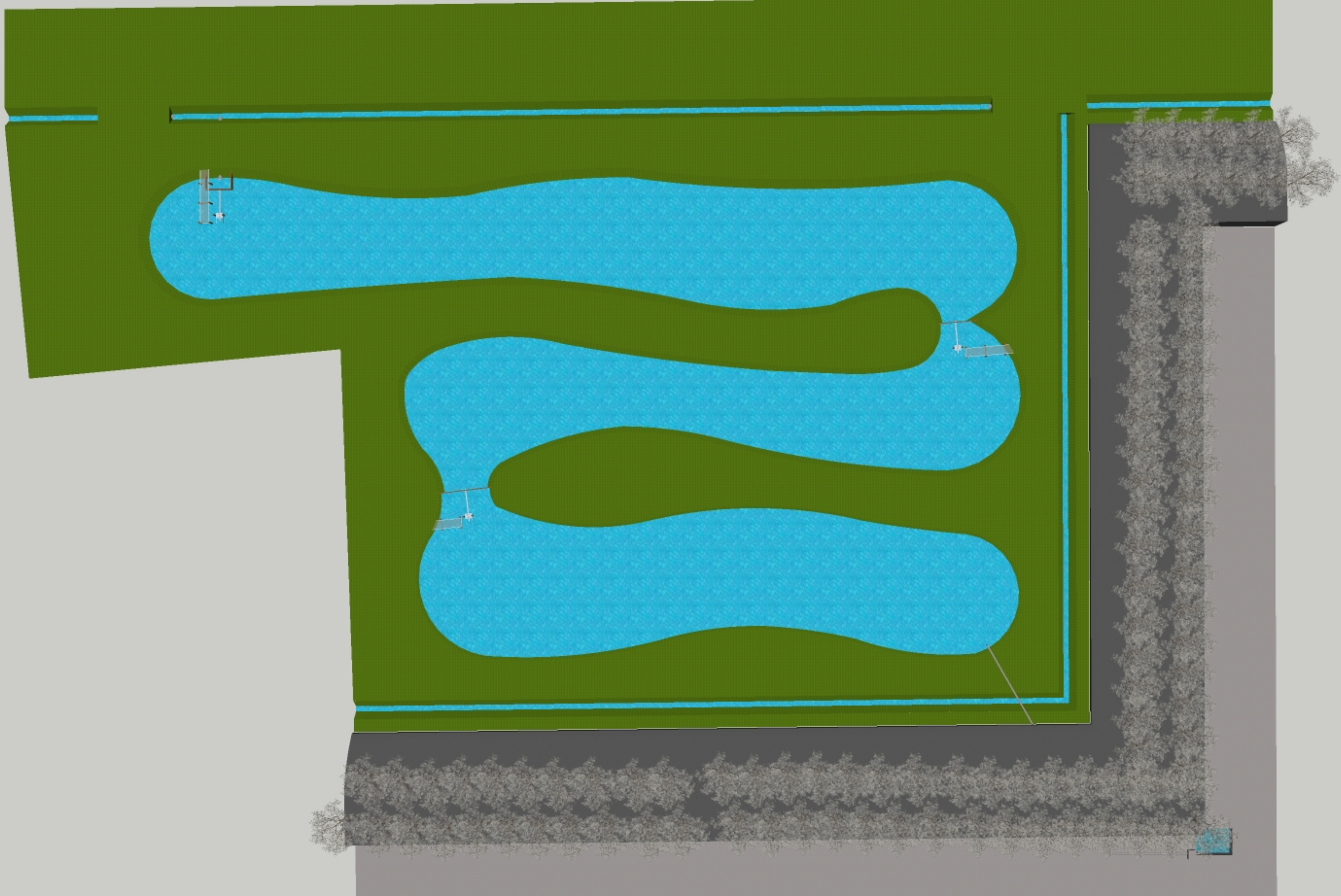
8.2 Inspraak

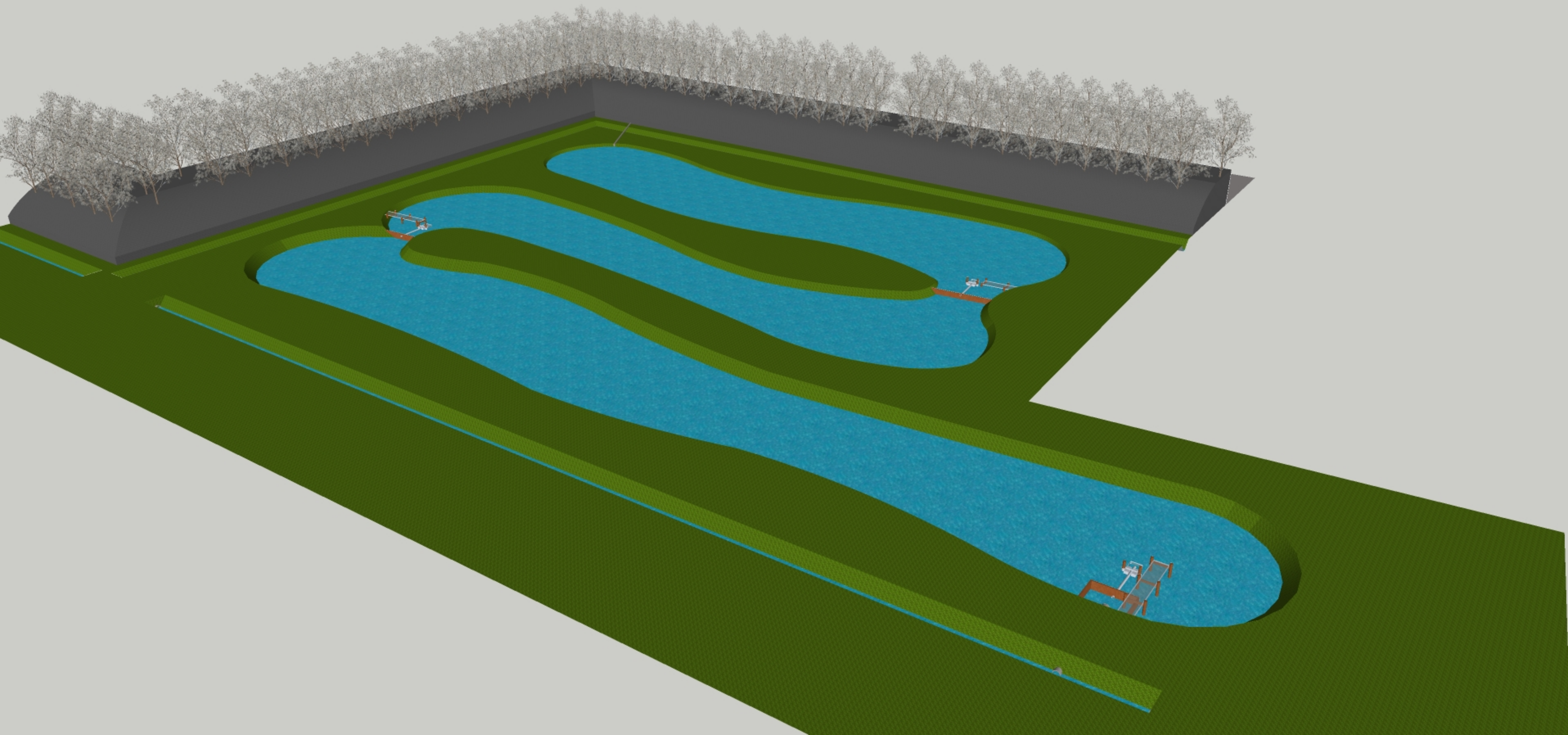
Het ontwerpbesluit is gedurende 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

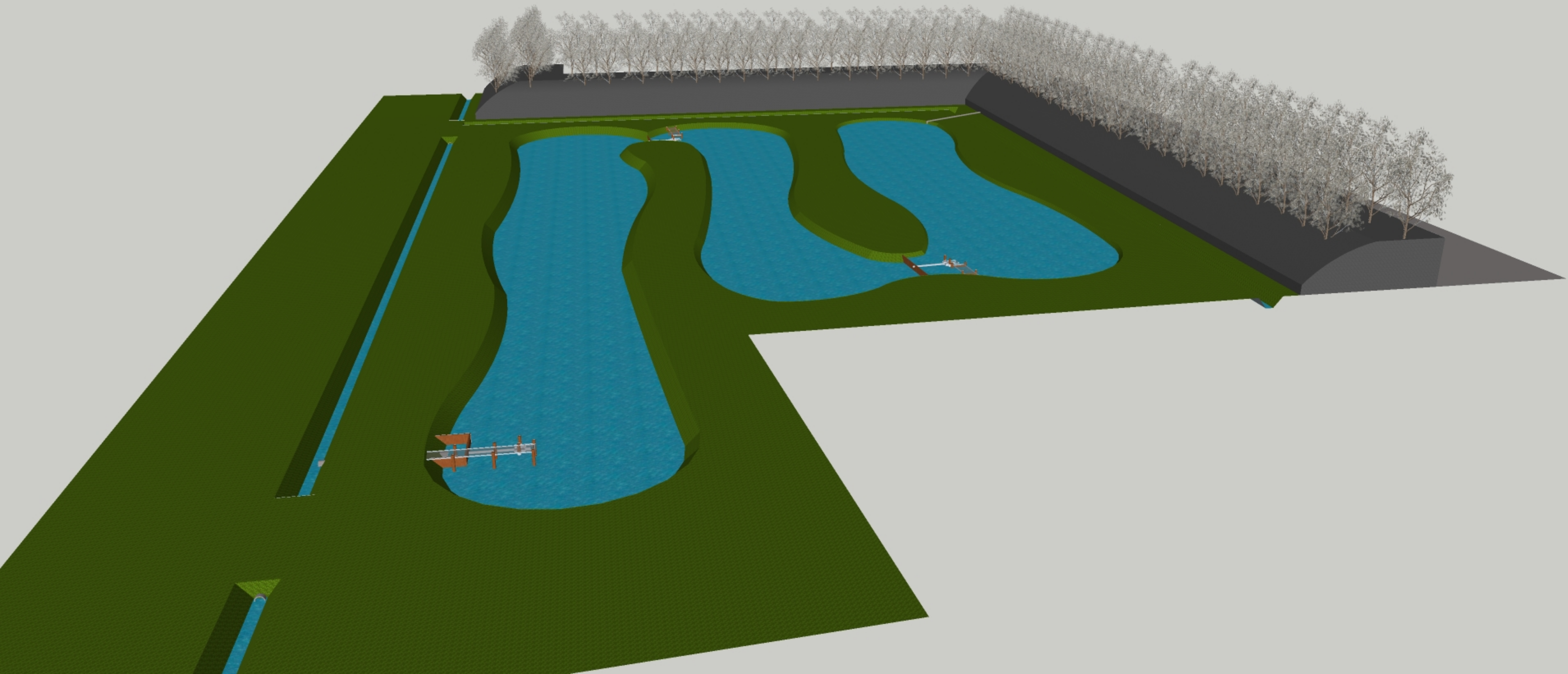
Bijlagen

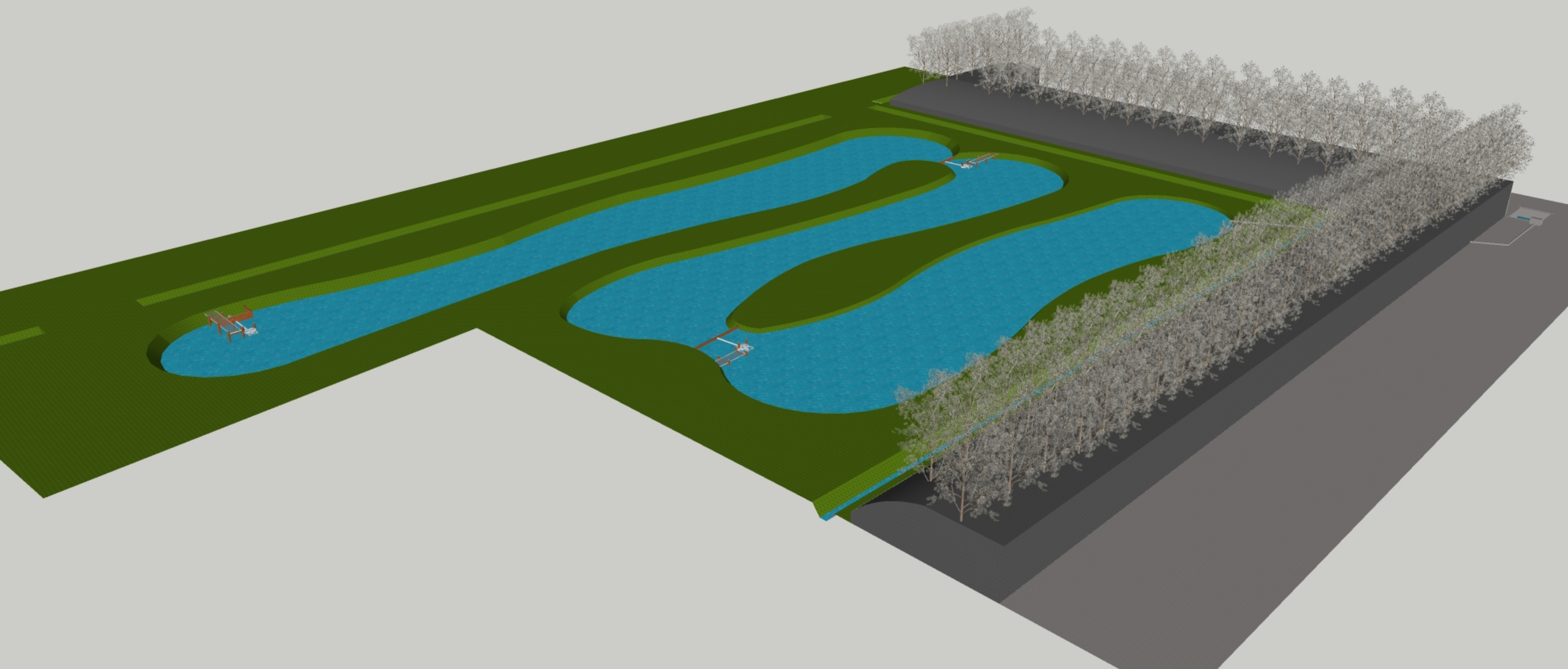
Bijlage 1 Overzichtstekening

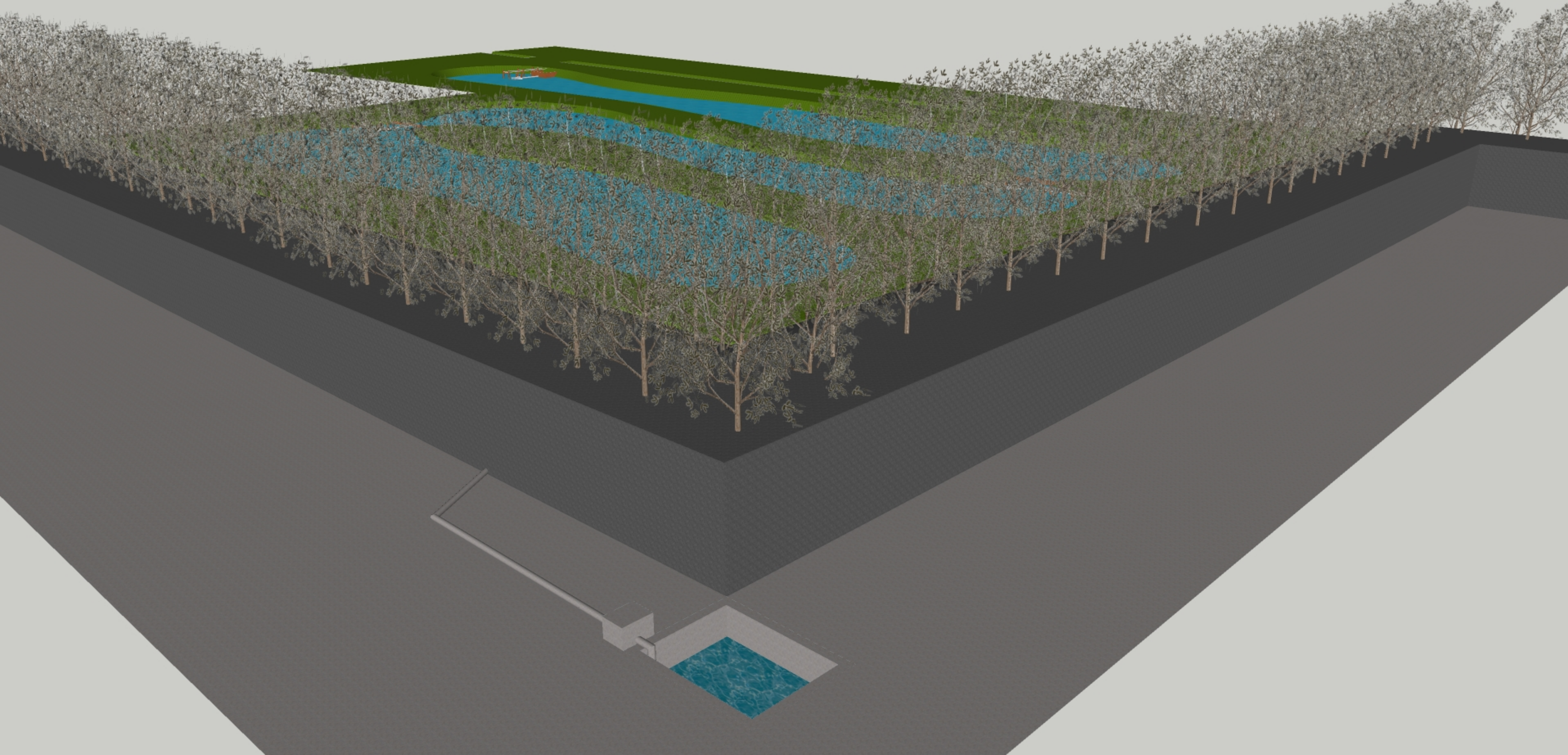
Bijlage 2 Landschappelijke inpassing deel 1

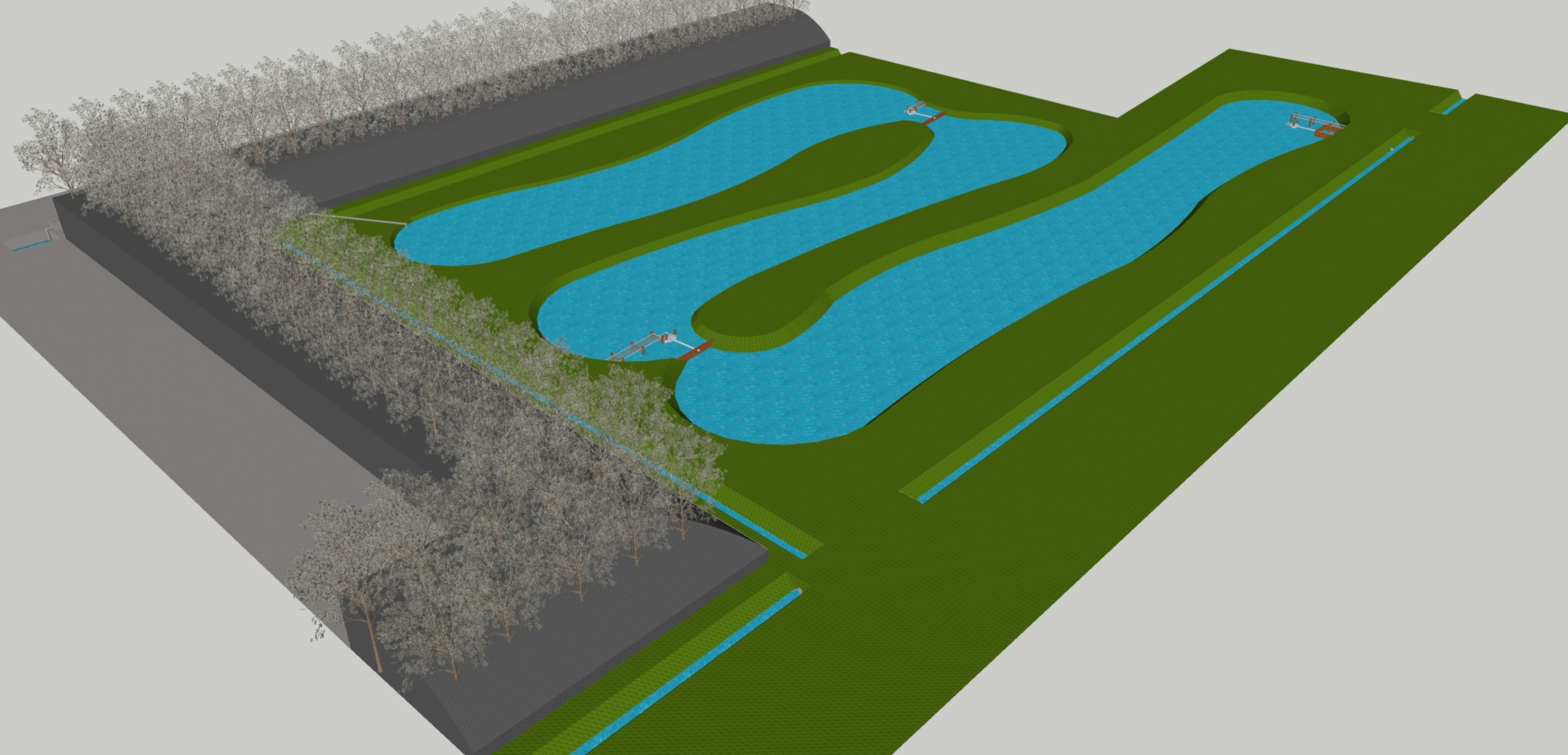

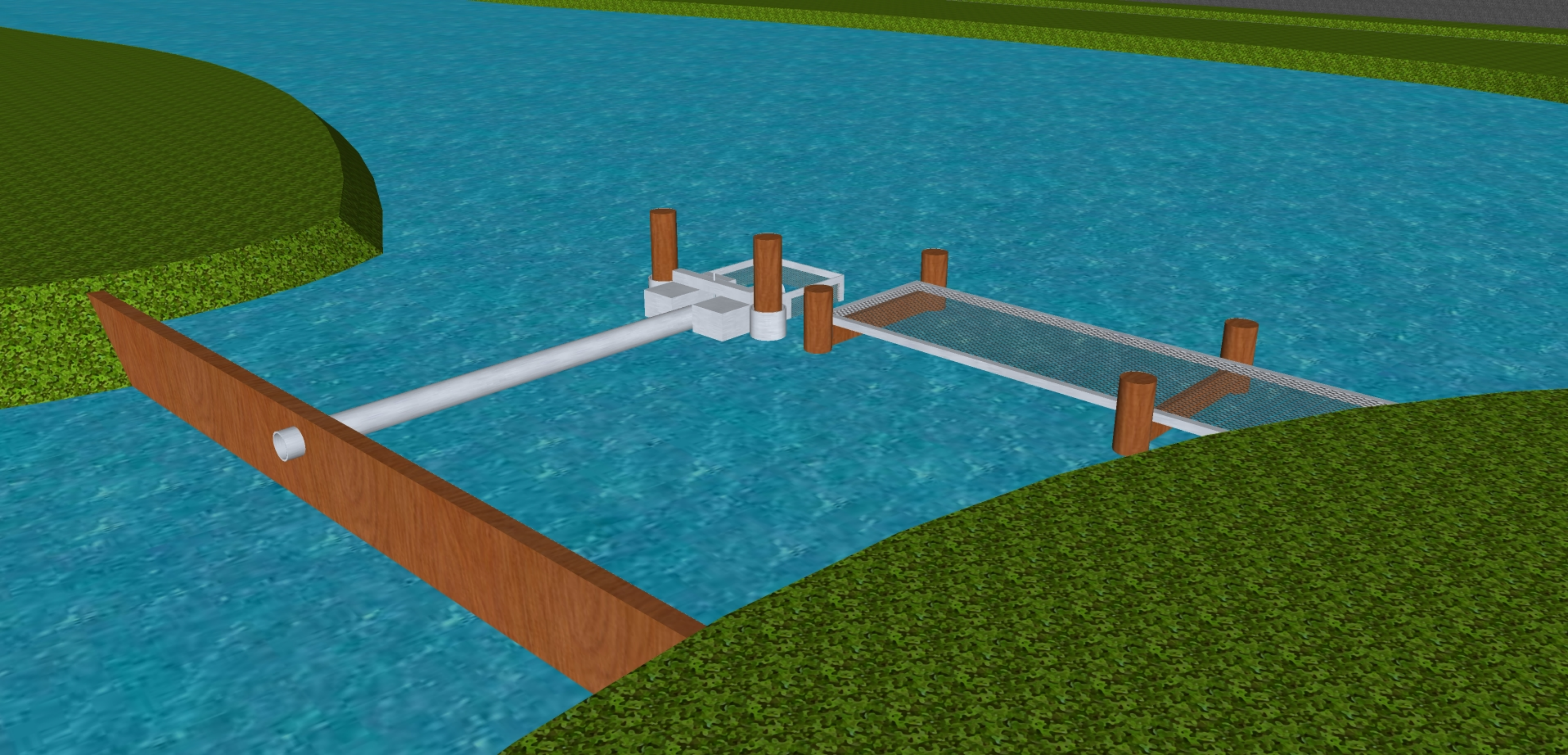

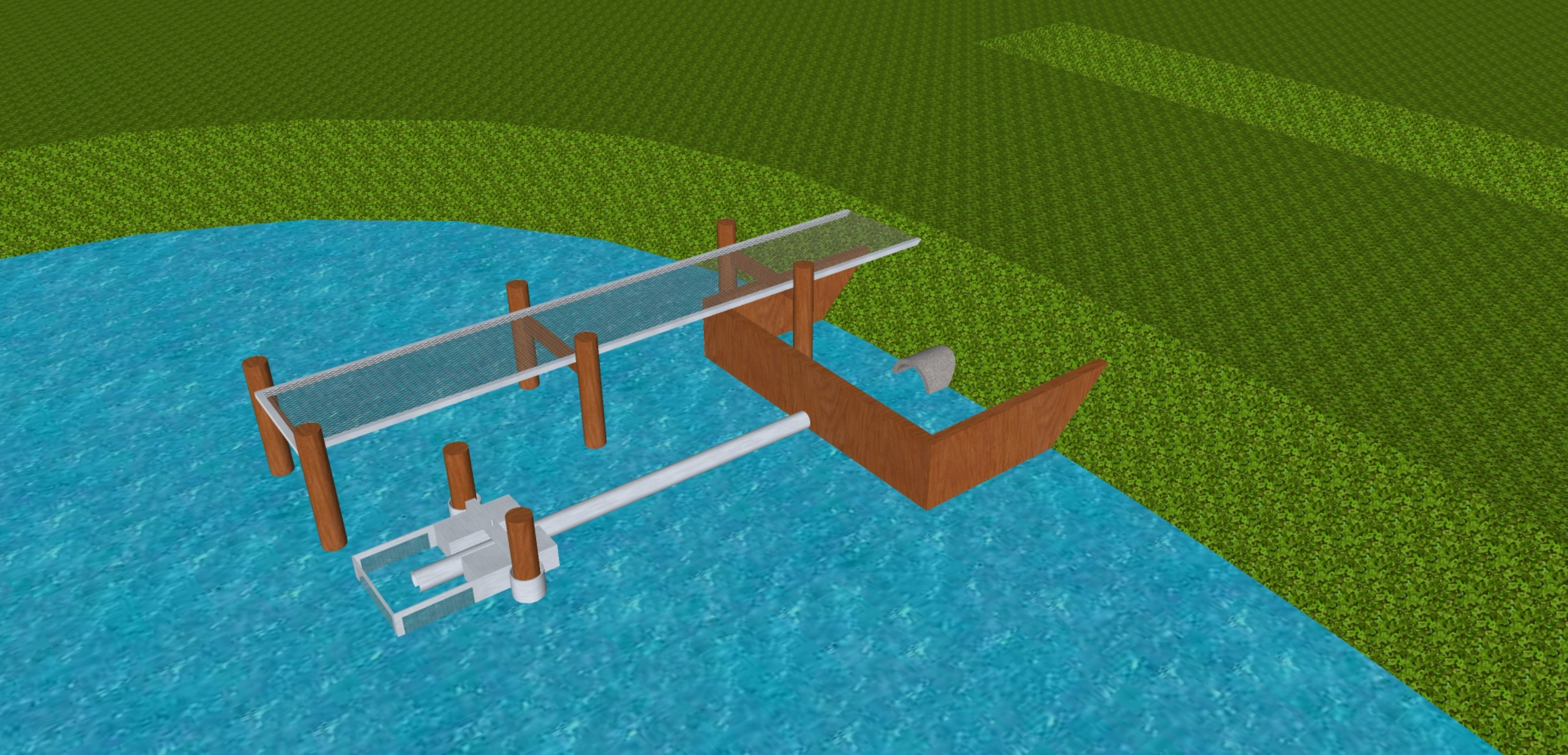

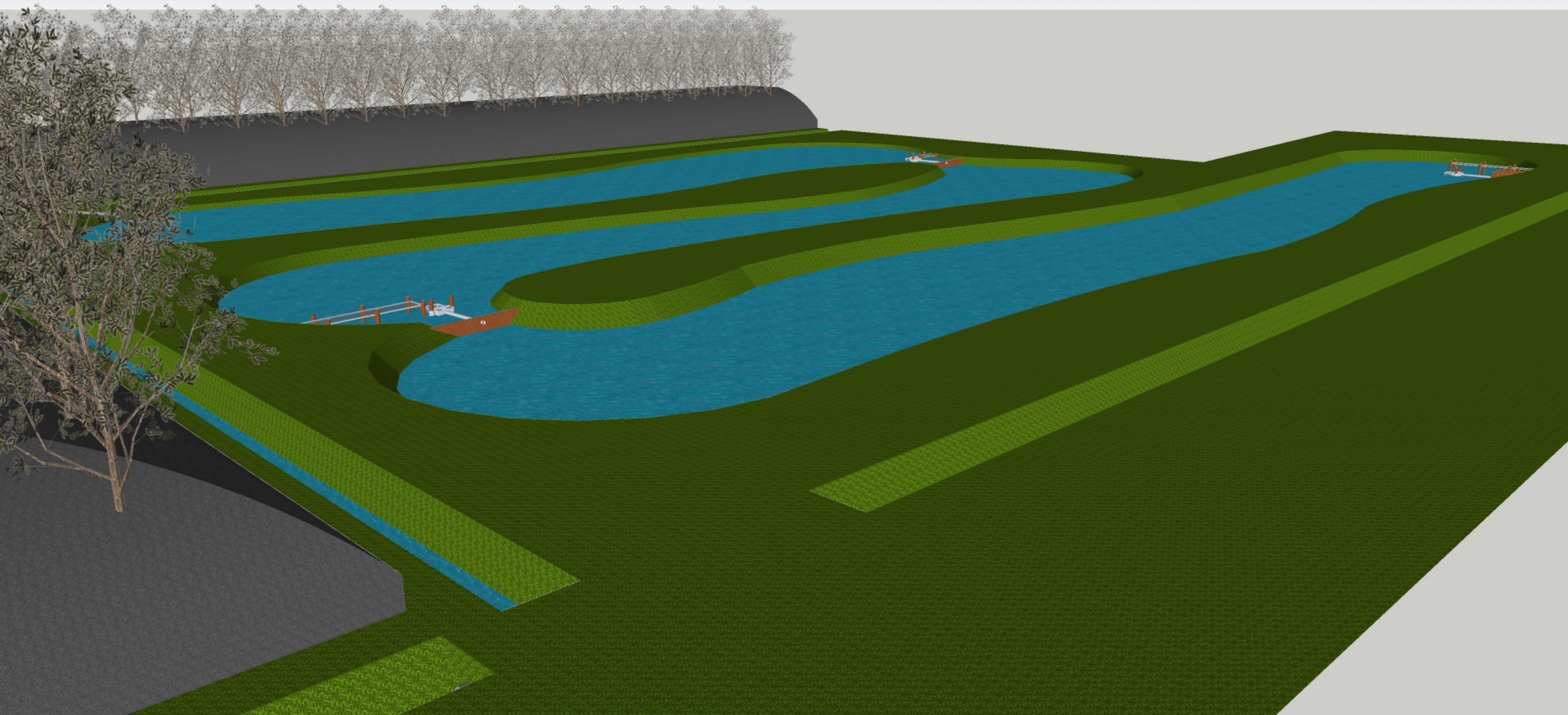

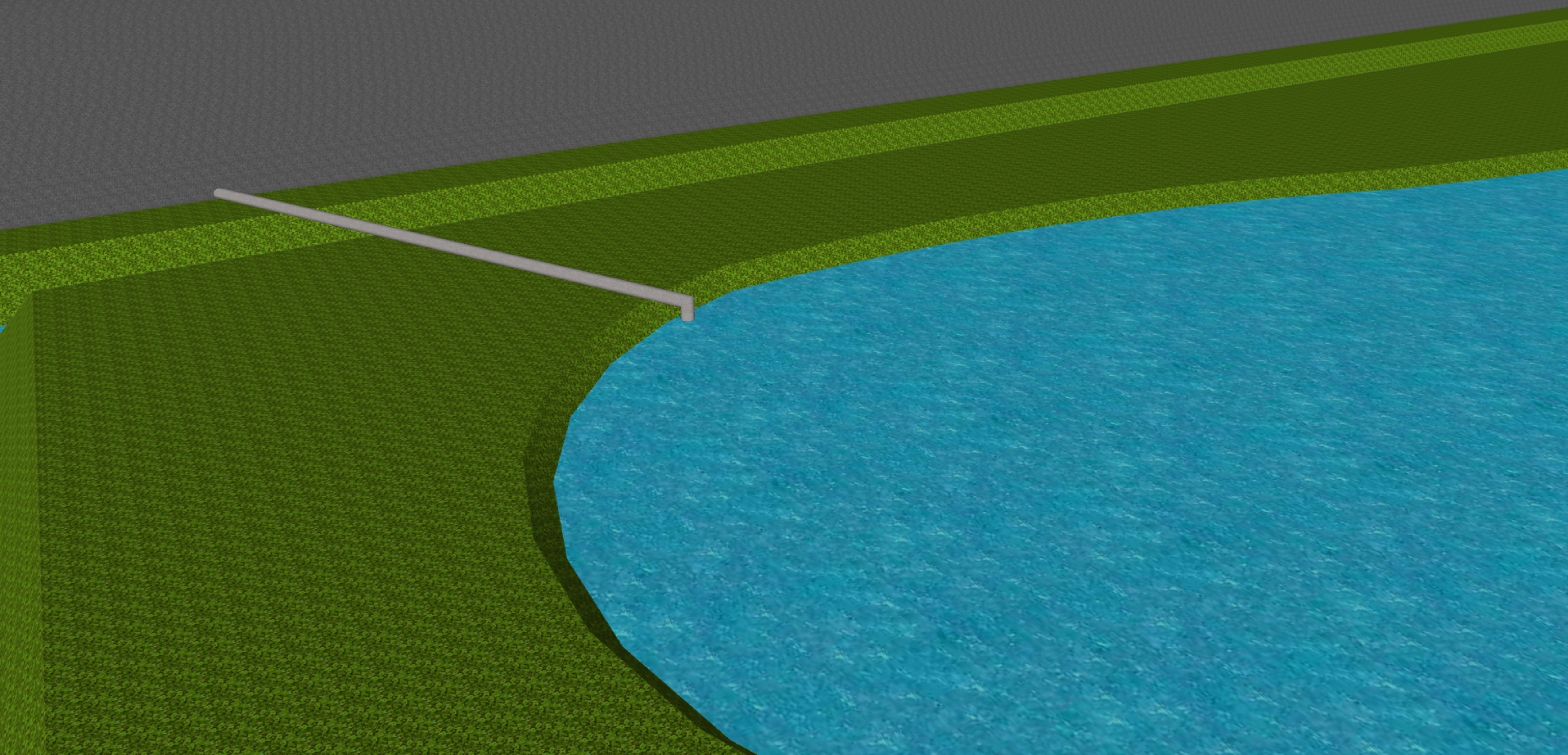

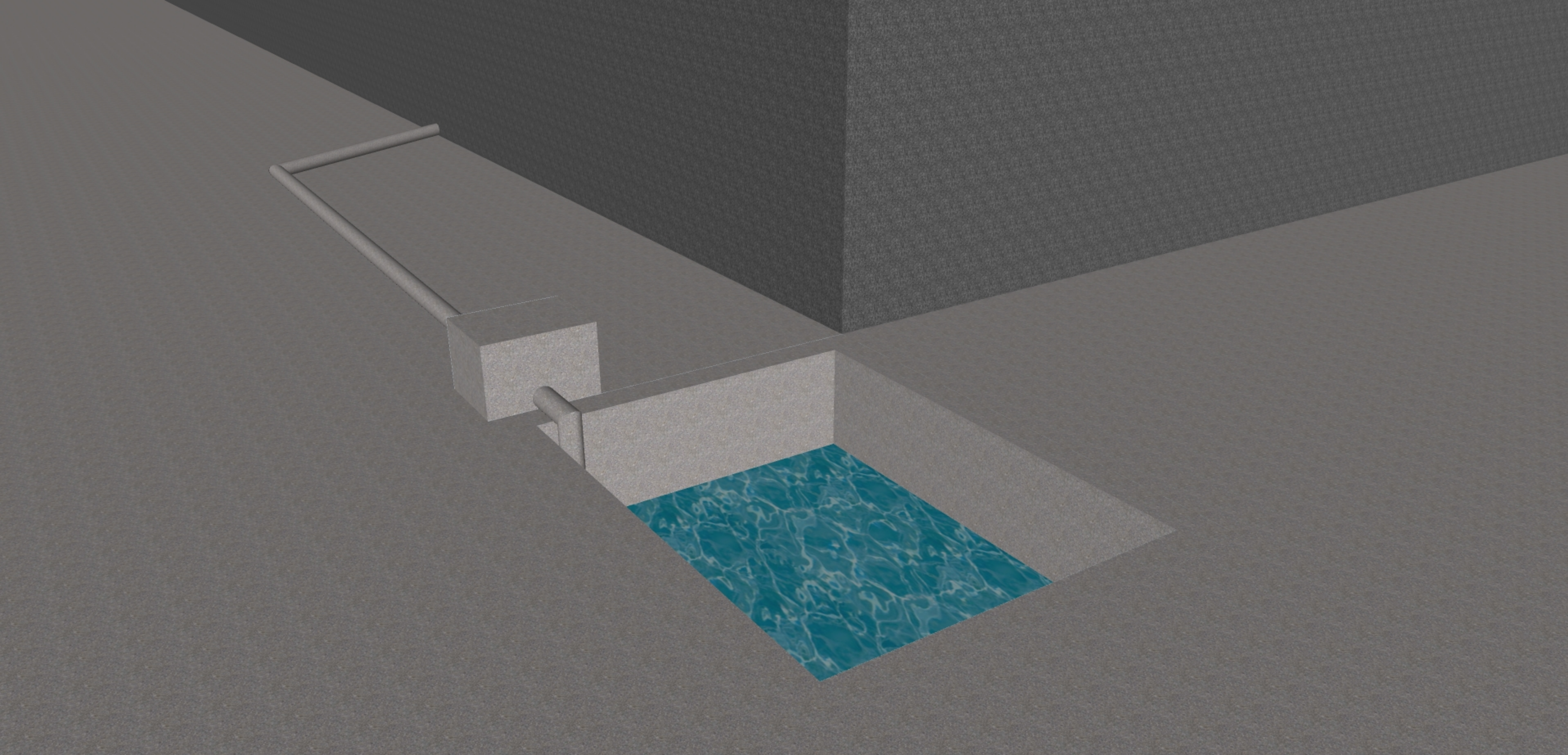

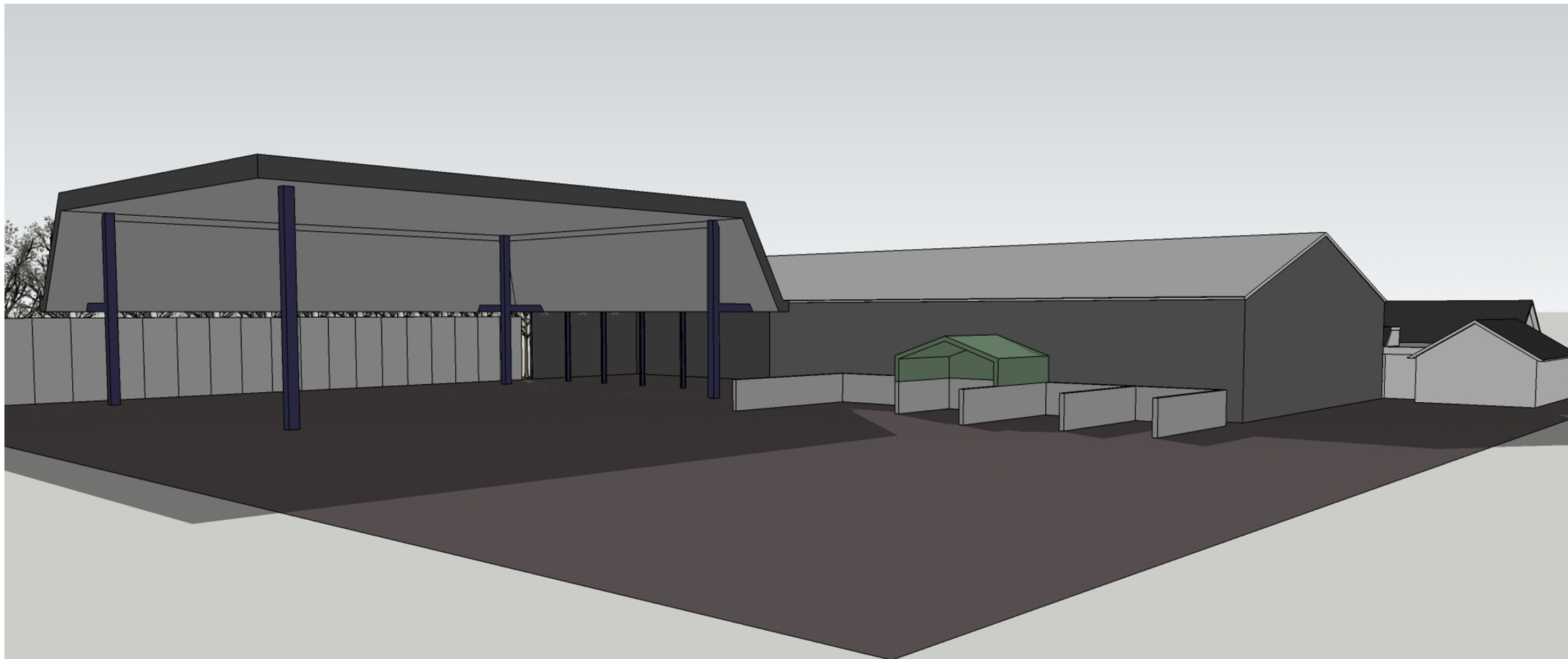

Bijlage 3 Landschappelijke inpassing deel 2

NIEUW TE PLAATSEN LOODS

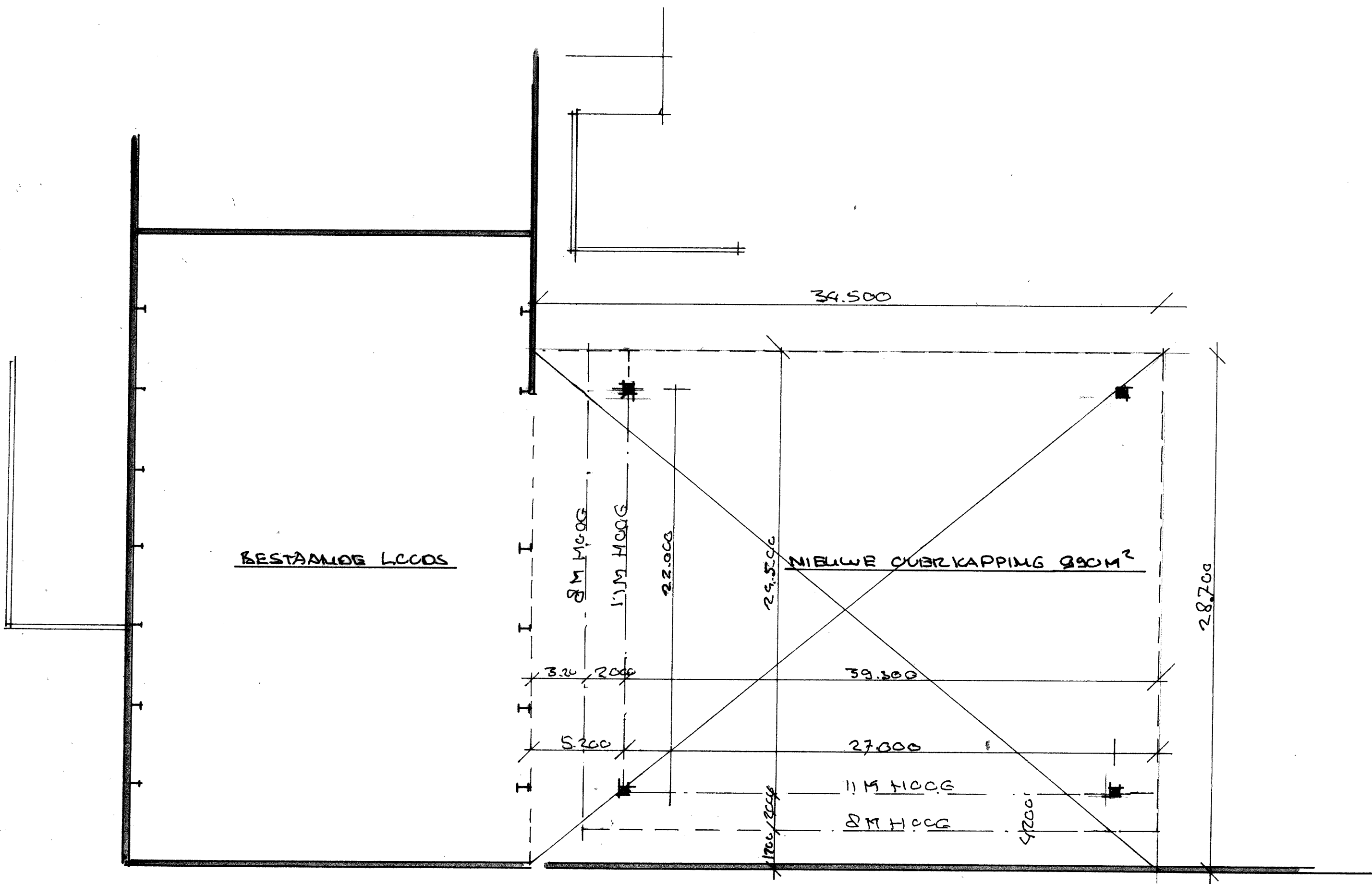
Datum: 08-11-2012

Opdrachtgever:
Bork Groep
Zwartschaap 46 Stuifzand

VANDERSALM
└─ bouwkundig ontwerp- en adviesbureau ─┘

Leggeloo 60
7991 PZ Dwingeloo

info@vandersalm-bouwkundig.nl
www.vandersalm-bouwkundig.nl

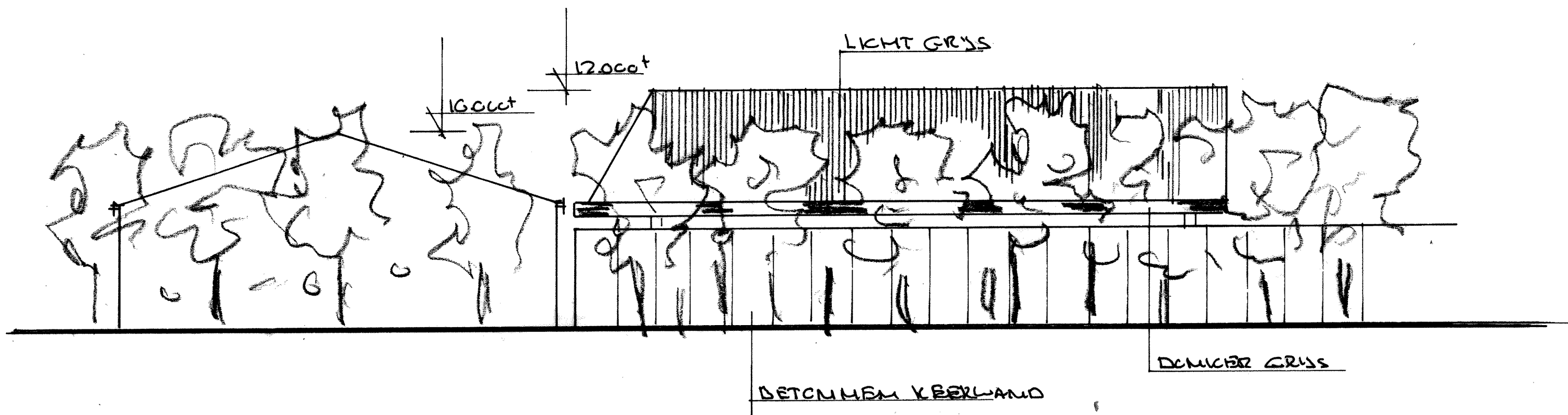

BESTAANDE LCCOS

NIEUWE OVERKAPPING 890M²

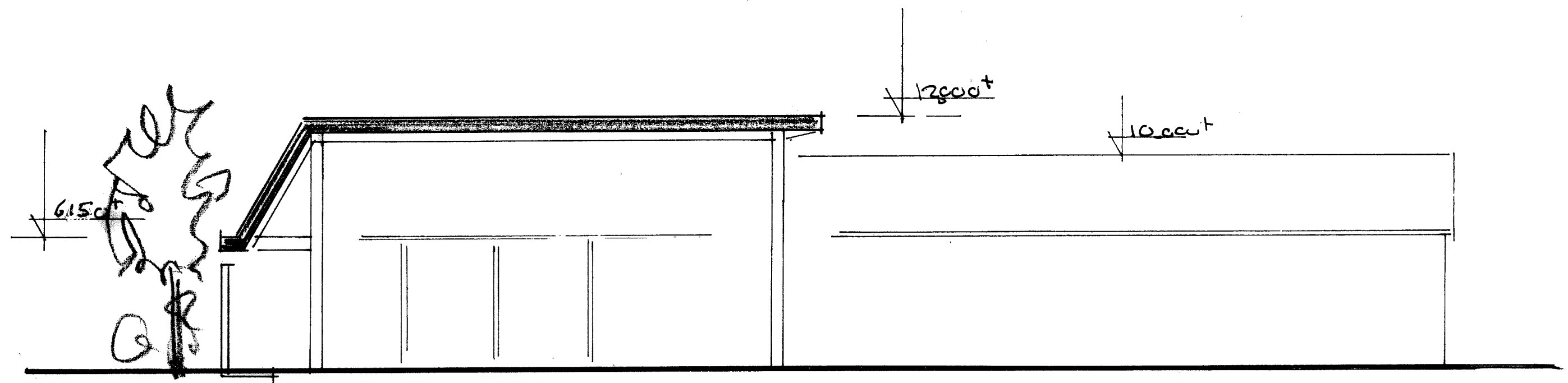
PLATTEGROND

SCHAAL 1:200

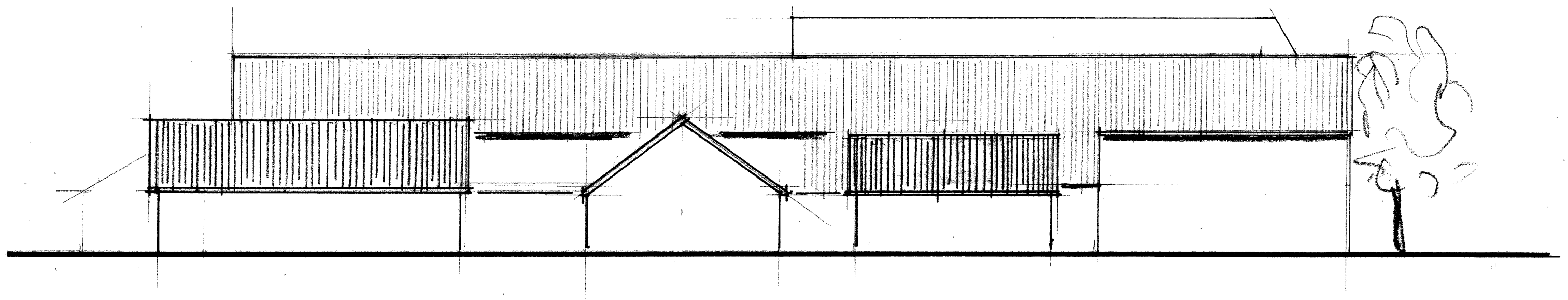
ZWDZJDE

SCHAAL 1:200

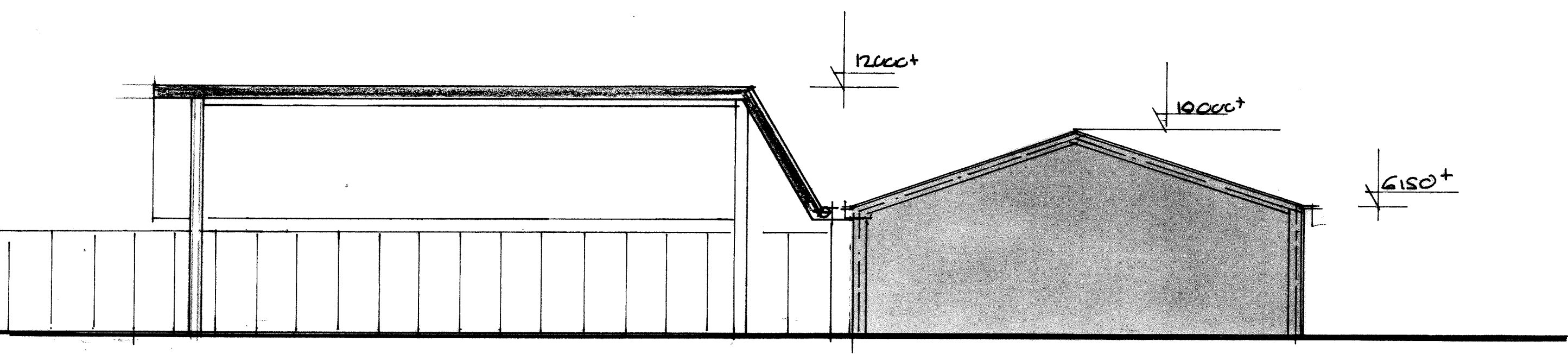
008T240B

SKAL 1:200

WESTZIDE

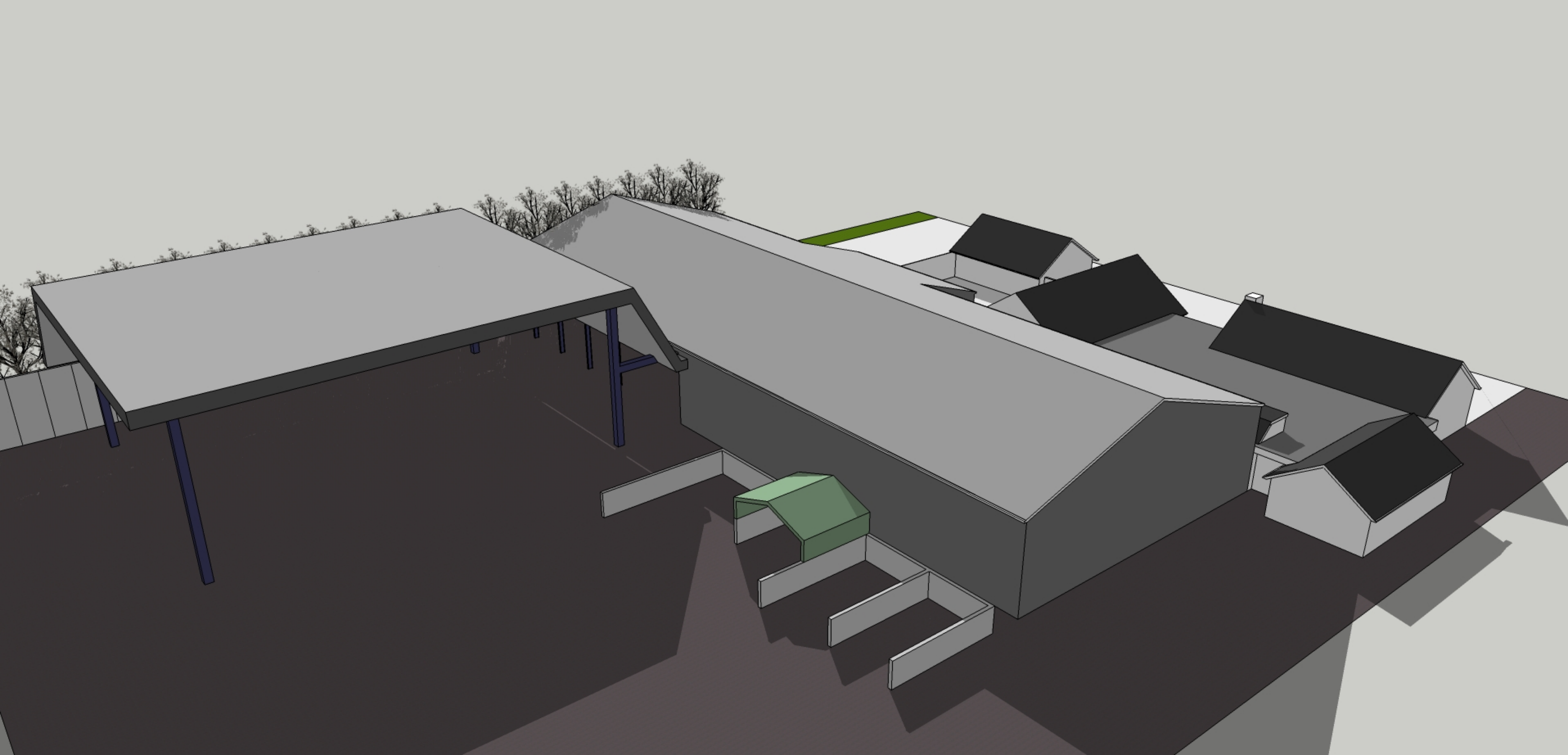
SCHAAL 1:200

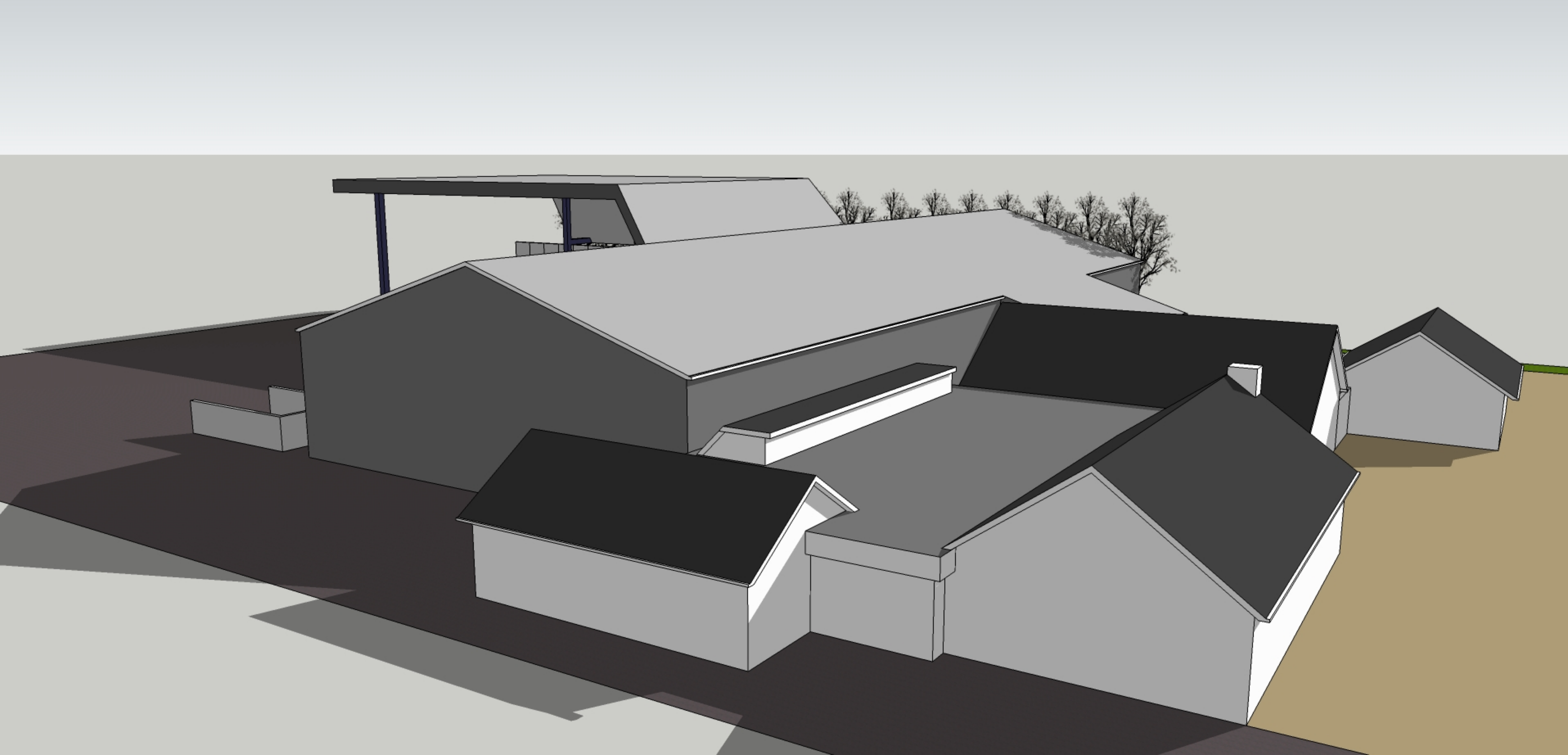

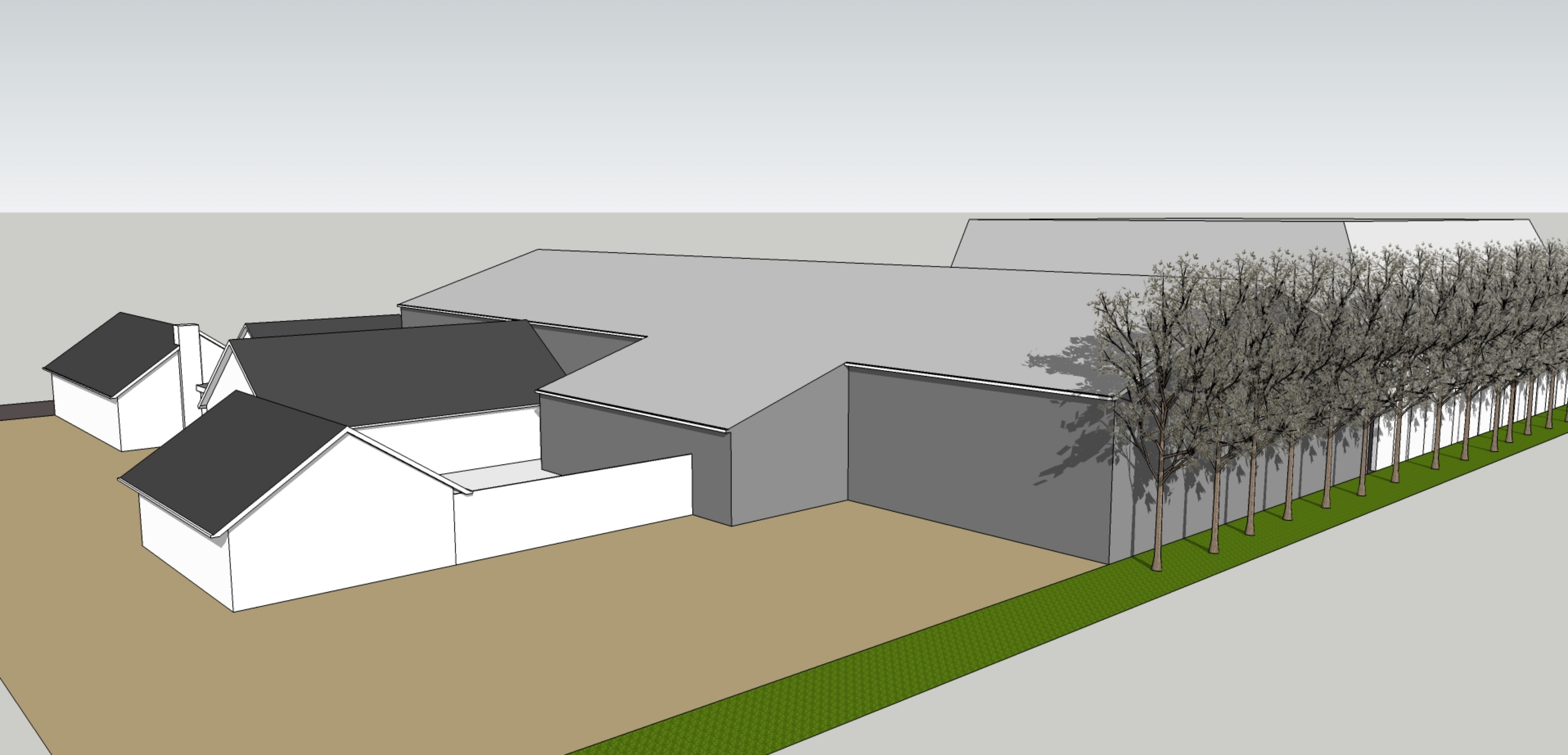
DOORSM BIST. LOOPS

MOORDZIDE

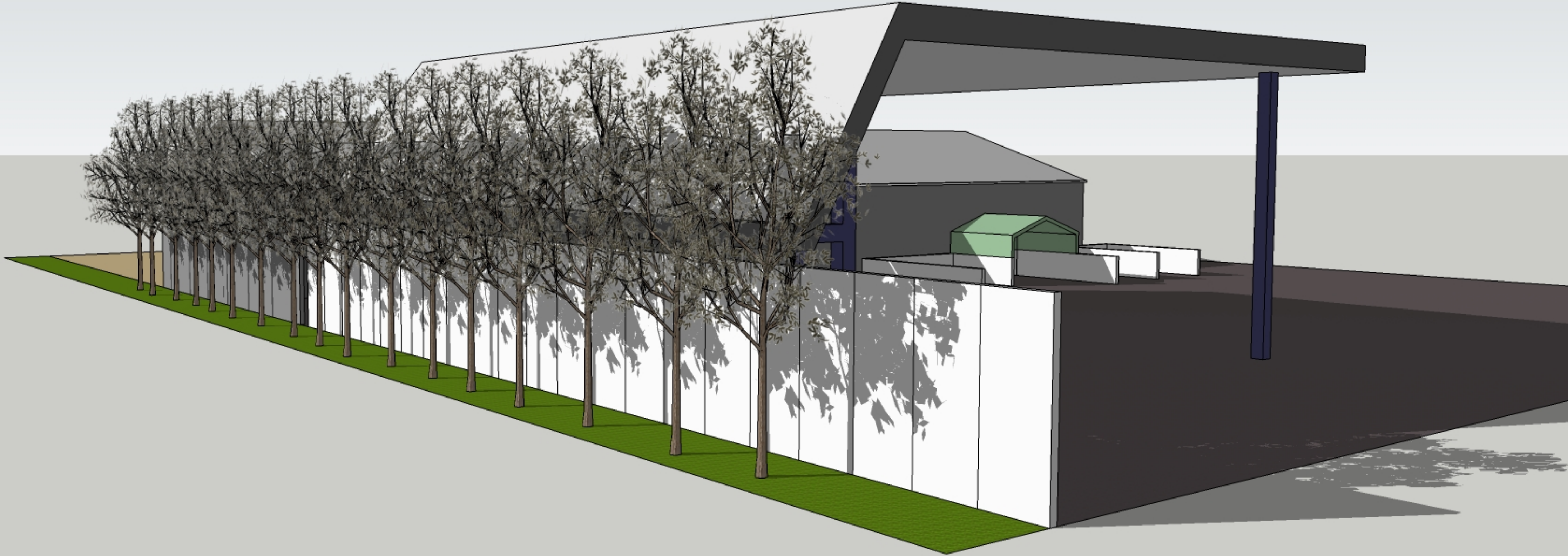
SCHAAL 1:200

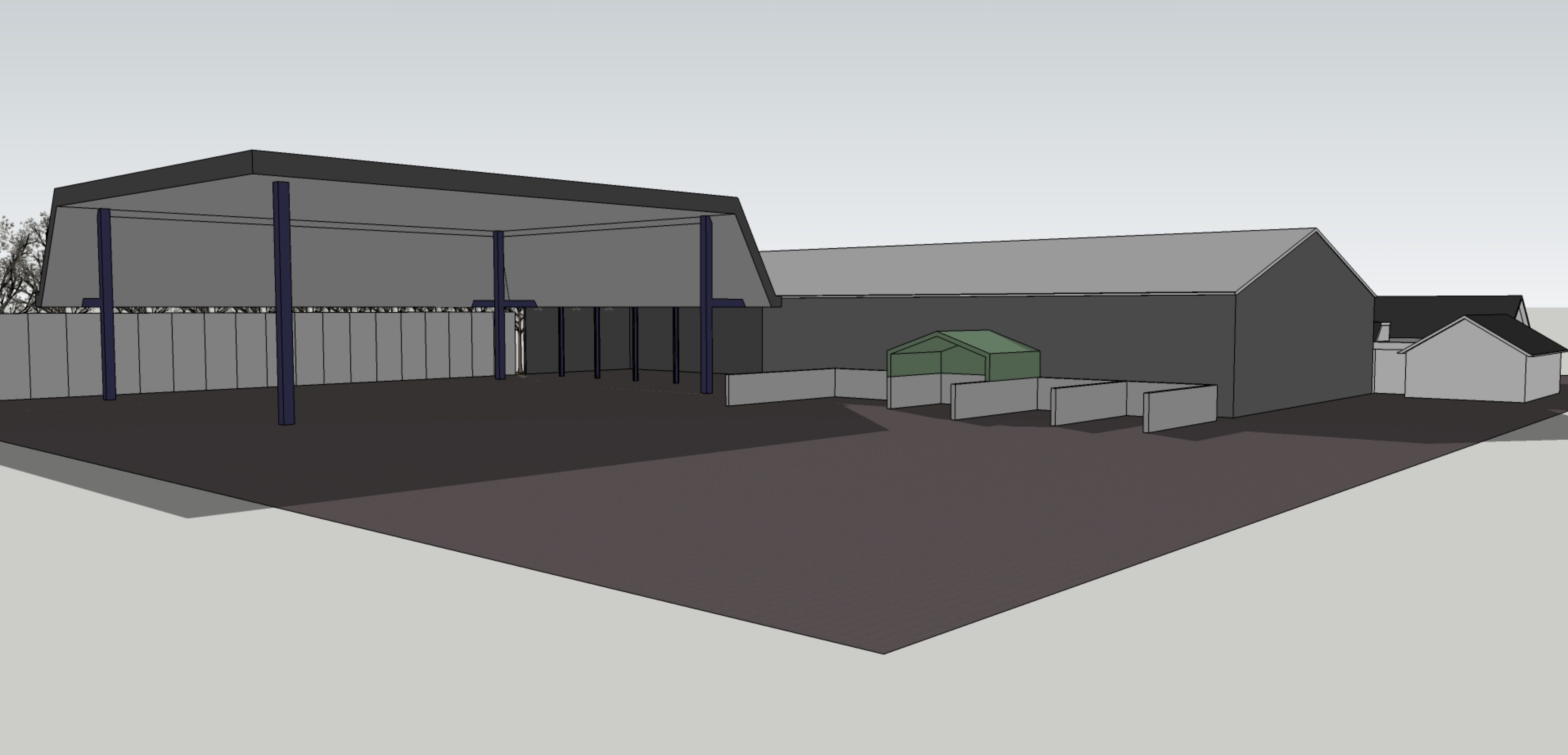

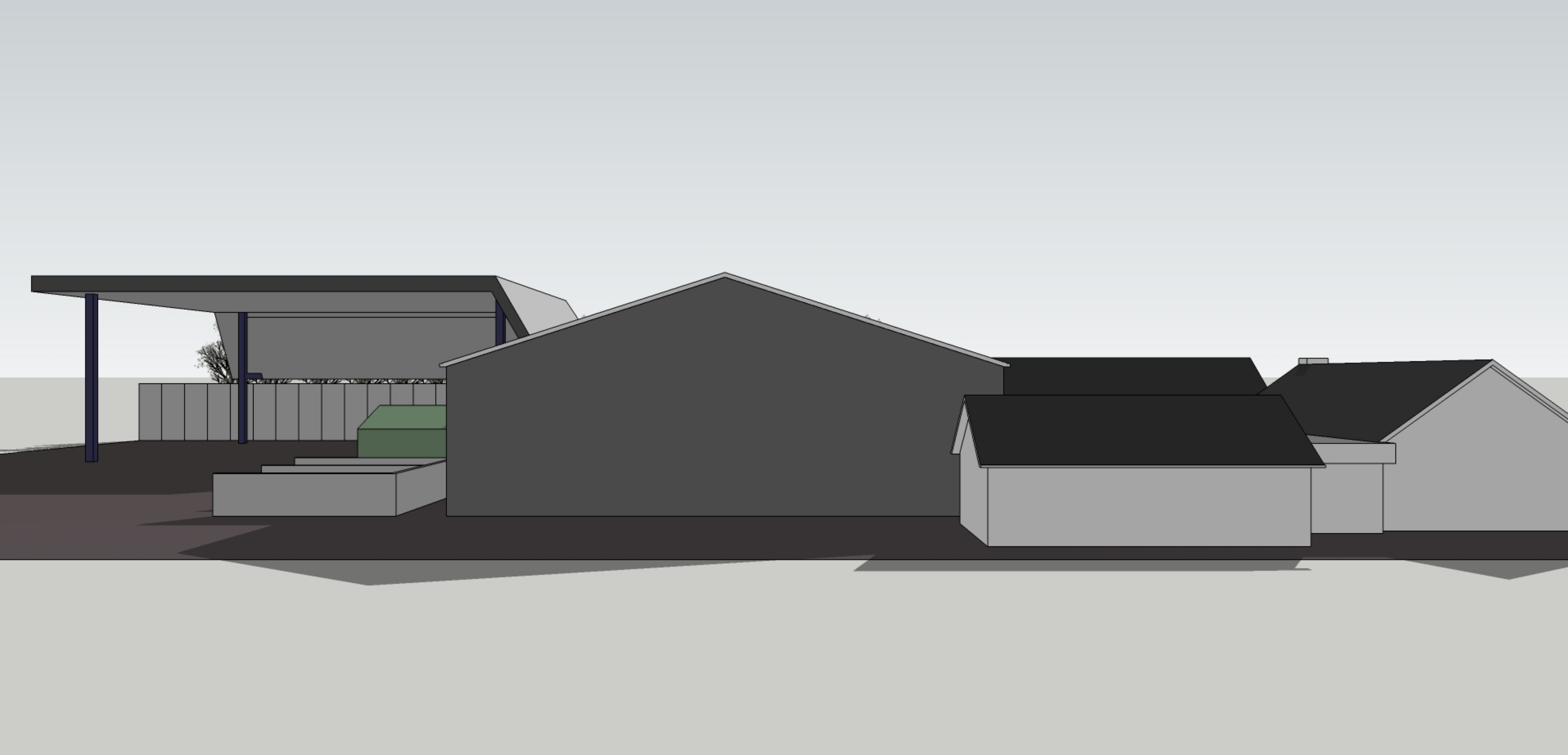

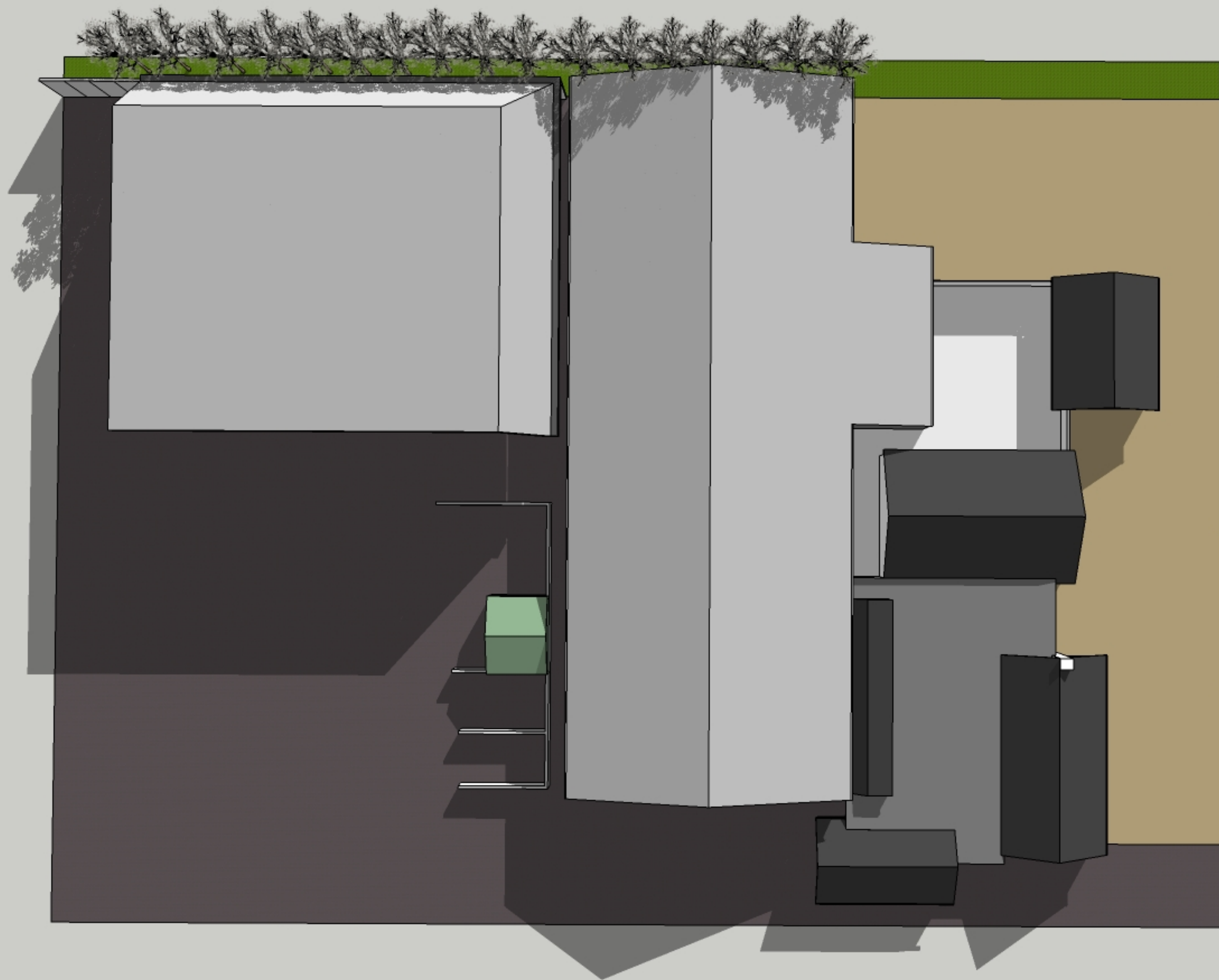

VANDERSALM
└ bouwkundig ontwerp- en adviesbureau ┘

Leggeloo 60
7991 PZ Dwingeloo

info@vandersalm-ba.nl
www.vandersalm-ba.nl

Bijlage 4 Archeologie en cultuurhistorie

Stuifzand, Zwartschaap 46
Gemeente Hoogeveen (Dr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2011-04/16

*Stuifzand, Zwartschaap 46
Gemeente Hoogeveen (Dr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van Bork Sloopwerken,
via MiSa Advies

Steekproefrapport 2011-04/16
ISSN 1871-269X
auteur: drs. C. Tulp (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens KNA 3.2.

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, mei 2011

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn
Vestiging Utrecht:
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

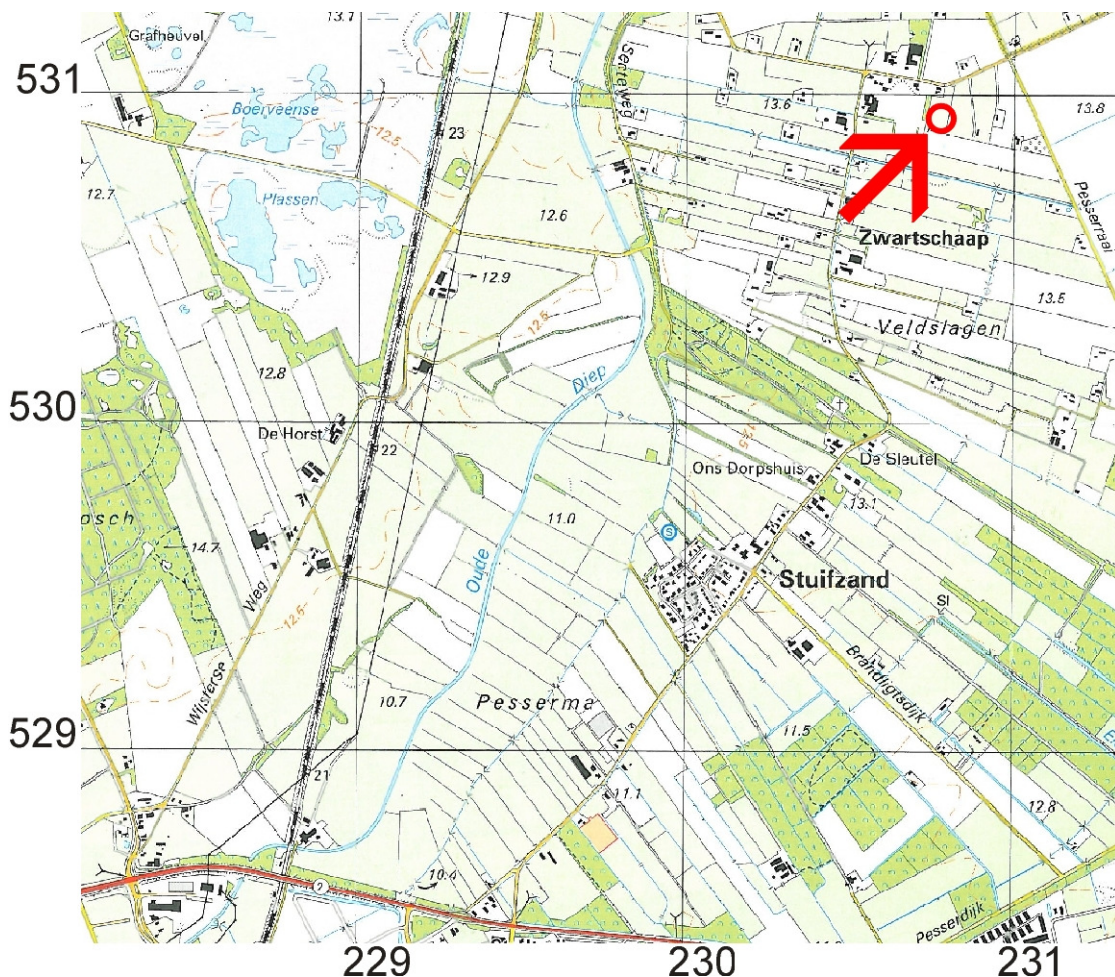
1. Inleiding.....	1
• 1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
• 1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02).....	1
2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06).....	3
• 2.1 Bronnen.....	3
• 2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
• 2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	6
• 2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	6
• 2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	6
3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05).....	8
• 3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	8
• 3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03).....	9
4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07).....	10

Appendix I:	Archeologische periodes
Appendix II:	Bekende en verwachte archeologische waarden
Appendix III:	Boorstaten en boorbeschrijvingen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

Op 28 april 2011 heeft bij Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen, provincie Drenthe, een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden (zie Figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is een geplande bezinkvijver op een deel van het perceel. Doel van het onderzoek is vast te stellen of er in het plangebied archeologische waarden aanwezig zijn.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Tijdens het veldonderzoek zijn zes boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Figuur 1: Stuifzand, Zwartschaap 46: de ligging van het plangebied is met een rode cirkel aangegeven. [Naar: ANWB, 2004. *Topografische Atlas Drenthe 1:25 000*. ANWB bv, Den Haag. Eén vierkant op de kaart komt overeen met één vierkante kilometer.]

Het terrein ligt in een vlakte met landijsafzettingen binnen 120 centimeter onder het maaiveld, waarop dekzand is afgezet tijdens de laatste ijstijd. Uit het plangebied zelf en binnen een straal van een kilometer rond het terrein zijn geen archeologische meldingen bekend. Op ongeveer een kilometer ten zuidwesten van het terrein is bewerkt vuursteen uit de periode mesolithicum-neolithicum gevonden.

Tijdens het veldonderzoek is gebleken dat de bodem bestaat uit een veldpodzolbodem. In de helft van de boringen bleek nog een redelijk intact podzolprofiel aanwezig te zijn. In het 0,1 hectare grote plangebied zijn zes boringen geplaatst genoeg voor zowel een verkennende als karterende fase van een inventariserend archeologisch booronderzoek. Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Nader archeologisch onderzoek is niet nodig.

Figuur 2: Stuifzand, Zwartschaap 46: foto vanaf de Drijberseweg richting het zuiden. Het plangebied ligt tegen de rij struiken op de achtergrond aan. [Naar: Google.]

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van Bork Sloopwerken, via MiSa Advies, vertegenwoordigd door respectievelijk de heer J. Bork en drs.ing. J. van Herk, is een terrein bij Zwartschaap 46 te Stuifzand onderzocht op het voorkomen van archeologische waarden (zie Figuur 1). De aanleiding voor het archeologisch onderzoek is een geplande bezinkvijver op het zuidelijke deel van het perceel, met een diepte van circa een meter en omvang van ongeveer 1000 m². De graafwerkzaamheden hiervoor zullen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek middels grondboringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw, de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals aardewerk, metalen voorwerpen, bouw materiaal, bewerkt en verbrand bot, houtskool, etc.

1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02)

Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van Stuifzand, ten zuiden van de Drijberseweg en ten oosten van de weg Zwartschaap (zie Figuren 1 en 2). Het terrein waar de bezinkvijver is gepland, heeft een grootte van circa 0,1 hectare en beslaat het zuidelijke deel van een grasperceel oostelijk van Zwartschaap nummer 46.

Voor een overzicht van de administratieve gegevens wordt verwezen naar Tabel 1.

Tabel 1: Stuifzand, Zwartschaap 46: administratieve gegevens van het onderzoek.

Soort Onderzoek	Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek (IVO) - verkennde en karterende fase	
Provincie	Drenthe	
Gemeente	Hoogeveen	
Plaats	Stuifzand	
Locatie / Projectnaam	Zwartschaap 46	
Kaartblad	17D	
Coördinaten hoekpunten	NO – 230,780/530,950 ZW – 230,725/530,620	ZO – 230,775/530,915 NW – 230,735/530,962
Status terrein (AMK-nr); ARCHIS-nr	n.v.t.	
Bevoegde overheid	Gemeente Hoogeveen	
Opdrachtgever	Bork Sloopwerken, via MiSa Advies	
ARCHIS CIS-code	46464	
ISSNnr.	1871-269X	
Steekproef projectcode	2011-04/16	
Oppervlakte	circa 0,1 hectare	
NAP hoogte maaiveld	circa 13,5 meter boven het NAP	
Maximale diepte onderzoek	80 cm onder het maaiveld	
Uitvoering veldwerk	28 april 2011	
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis / E-depot / DINO-loket (boorgegevens)	

2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06)

2.1 Bronnen

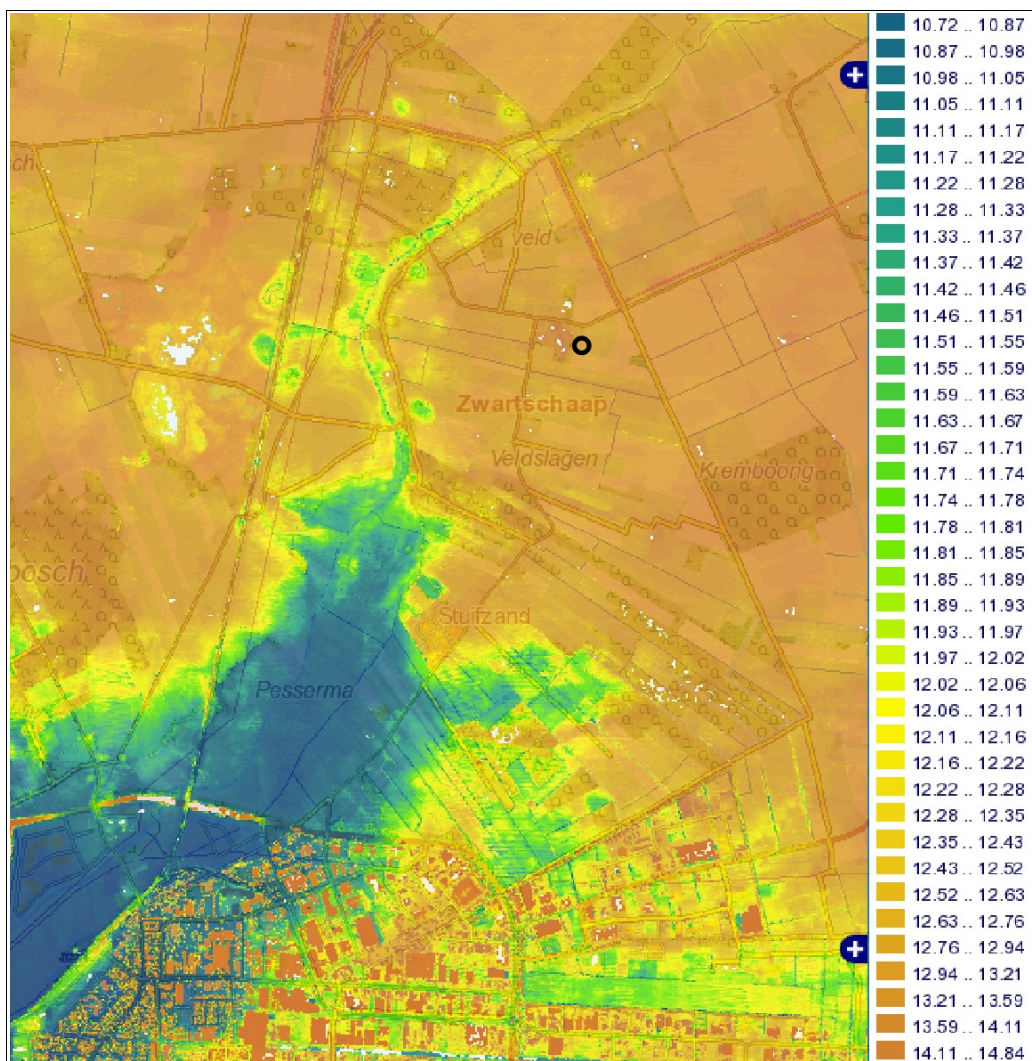
Tijdens het bureauonderzoek is de bestaande relevante kennis van het plangebied verzameld. Daartoe zijn de in Tabel 2 weergegeven bronnen geraadpleegd. Aan de hand van het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Tabel 2: Stuifzand, Zwartschaap 46: gebruikte bronnen en kaarten.

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl)
ANWB, 2004. <i>Topografische Atlas Drenthe 1:25000</i> . ANWB bv, Den Haag, k.62.
Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].
Geomorfologische Kaart. Alterra [ARCHIS].
Google Earth
Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW).
Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).
Mulder, F.J. de, e.a. (eds.). 2003. <i>De Ondergrond van Nederland</i> . Wolters-Noordhoff Groningen/Houten.
Nijland, G., R.J. de Lange en J.C. Smittenberg 1982. <i>Milieukartering Drenthe 1974-1978. III Fysische Geografie. Bijlage II: Fysisch Geografische Kaart van Drenthe schaal 1:50000</i> . Rapport Provinciale Planologische Dienst van Drenthe, Assen, blad 5.
Numismatisch Informatiesysteem [NUMIS]
<i>Richtlijnen voor Archeologisch Bureau- en Veldonderzoek in de Provincie Drenthe</i> (1.0, 21 maart 2006).
Rijks Geologische Dienst, 1979. <i>Geologische Kaart van Nederland. 17 West</i> . Haarlem.
Stichting voor Bodemkartering, 1978. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 17 West Emmen</i> . StiBoKa, Wageningen.
Stichting voor Bodemkartering, 1978. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Toelichting bij kaartblad 12 Oost Assen</i> . StiBoKa, Wageningen.
Stichting voor Bodemkartering, 1978. <i>Geomorfologische Kaart van Nederland 1:50000. Blad 17 en 18 Beilen/Roswinkel</i> . StiBoKa, Wageningen.
12 Provinciën. 2005. <i>Luchtfoto Atlas Drenthe 1:14 000</i> . Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, p.146.
12 Provinciën 2006/2007. <i>Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965</i> . Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.90.
12 Provinciën 2008. <i>Topografische en Militaire Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden (TMK) 1864</i> . Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.59.
Uitgeverij Nieuwland, 2006. <i>Grote Historische Topografische Atlas ±1898-1928. Drenthe 1 : 25 000</i> . Uitgeverij Nieuwland, Tilburg, k.239.
Versfelt, H.J. 2004. <i>Kaarten van Drenthe 1500 - 1900</i> . Heveskes Uitgevers, Groningen.
Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2001. <i>De Franse Kaarten van Drenthe en de Noordelijke Kust. 1811-1813</i> . Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam, k.17.
Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. <i>De Atlas van Huguenin: Militair-topografische Kaarten van Noord-Nederland 1819-1829</i> . Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam, k.56.
Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. <i>Grote Historische Atlas van Nederland deel 2: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50 000</i> . Wolters-Noordhoff, Groningen, k.94.
www.watwaswaar.nl

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is te zien dat het plangebied zich op een relatief hooggelegen vlakte bevindt ten noorden van Hoogeveen (Figuur 3). Ten westen van het plangebied loopt het beekdal van het Oude Diep, dat ter hoogte van Hoogeveen breder wordt (in blauw te herkennen op Figuur 3).

Figuur 3: Stuifzand, Zwartschaap 46: AHN-kaart met in zwart het plangebied aangegeven. Gebieden met een blauwe kleur liggen laag ten opzichte van de oranje kleuren (zie de legenda in meters NAP).¹

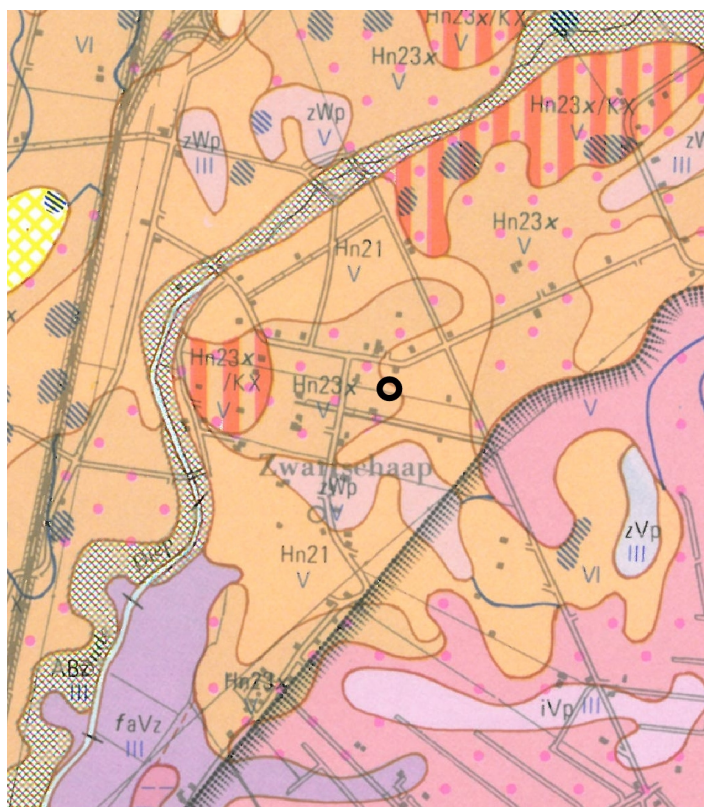
Volgens de geomorfologische kaart van Nederland ligt het plangebied binnen een relatief hooggelegen terrein dat zwak golvend is en bestaat uit grondmorene uit de voorlaatste ijstijd, met dekzand uit de laatste ijstijd bedekt

¹ De bebouwing van Hoogeveen vertekent het beeld.

(classificatie geomorfologische kaart 3L2a; classificatie geologische kaart Dr6). Het terrein ten westen van het plangebied is plaatselijk opgehoogd. Het plangebied ligt in de zone tussen de loop van het Oude Diep en het veenkoloniaal gebied. Door de nabijheid van de beek was de afwatering hier te goed voor vorming van een veenmoeras.

Op de fysisch-geografische kaart is te zien dat het terrein zich in een vlakte met micro-reliëf bevindt (classificatie fysisch-geografische kaart Gv1n; 'G' staat voor glaciaal: landsafzettingen/grondmorene binnen 120 centimeter onder het maaiveld). Op deze landsafzettingen is vervolgens een 40 tot 120 centimeter dik dekzandpakket afgezet.

De bodem van het plangebied bestaat uit een veldpodzol gevormd in lemig fijn zand (classificatie bodemkaart Hn23x met grondwatertrap V: gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 centimeter en gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 centimeter onder het maaiveld). Het keileem begint hier tussen 40 en 120 centimeter diep en heeft een dikte van tenminste 20 centimeter.

Figuur 4: Stuifzand, Zwartschaap 46: detail van de bodemkaart. Het plangebied is met een zwarte cirkel aangegeven. Zandgronden zijn in oranje/lichtbruine kleuren gekleurd, veengebieden in paars en roze. Het beekdalsysteem van het Oude Diep is geruit weergegeven. Ten zuidoosten van het plangebied loopt de grenslijn met het veenkoloniaal gebied.

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

Uit het plangebied zijn in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, voormalig RACM/ROB) geen meldingen bekend van archeologische vondsten of archeologische terreinen. Uit de directe omgeving zijn eveneens geen meldingen geregistreerd, zie Appendix II en Tabel 3. Ongeveer een kilometer ten zuidwesten van het plangebied is bewerkt vuursteen gevonden aan het oppervlak [ARCHIS-nummer 300092]. In de gegevensbestanden van ARCHIS zijn geen eerdere archeologische onderzoeken van het plangebied of in de directe omgeving ervan bekend.

Tabel 3: Stuifzand, Zwartschaap 46: overzicht van de ARCHIS-meldingen (voor de dateringen en ligging van de waarnemingen en monumenten wordt verwezen naar Appendix I en II).

ARCHIS-nrs	RD-coördinaten	Omschrijving	Datering
CAA			
300092/17CZ-18	229,875/530,450	bewerkt vuursteen: spitsen, schrabbers, 1 transversale spits, trapezium	mesolithicum – neolithicum

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Op Figuur 5 zijn twee details van historische kaarten weergegeven. Hierop is te zien dat het plangebied voor zover bekend is niet bebouwd is geweest. Op de kaart uit het begin van de twintigste eeuw is te zien dat het terrein in gebruik was als grasland. Op de eerdere kaart uit halverwege de negentiende eeuw is het terrein nog niet ontgonnen.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

De Indicatieve Kaart voor Archeologische Waarden (IKAW) geeft voor het plangebied een lage tot middelhoge trefkans op archeologische sporen (zie Appendix II).

Op ongeveer een kilometer afstand van het plangebied is bewerkt vuursteen uit het mesolithicum-neolithicum gevonden, in het beekdal van het Oude Diep. Dit houdt in dat er in de steentijd in deze omgeving reeds mensen rondtrokken of woonden. In het plangebied kan er dan ook rekening gehouden worden met de aanwezigheid van archeologische indicatoren uit deze periode. Archeologische indicatoren voor bewoning in deze vroege periode kunnen bestaan uit houtskool of concentraties hiervan, bewerkt en/of verbrand vuursteen, verkoolde hazelnootdoppen en voorwerpen van steen zoals slijpstenen of rolsteenhamers. Vanaf het neolithicum komen ook scherven aardewerk voor. Eveneens kunnen grondsporen uit de steentijd aanwezig zijn, zoals haardkuilen of oppervlakte-haarden, paalgaten, greppels,

waterkuilen en hutkommen. Het verwachte complextype is een nederzetting of kampement met een omvang vanaf enkele meters. Indien aanwezig zullen zowel grondsporen als archeologische indicatoren zich in de bovenste lagen van de podzolbodem bevinden.

Gezien de ligging buiten oude dorpskernen en in een laat ontgonnen gebied, worden er geen cultuurlagen of archeologische indicatoren uit latere perioden verwacht.

Voorafgaand aan het veldwerk is er een KLIC-melding gedaan (nummer 11G129334). Hierop zijn geen leidingen binnen het plangebied aangegeven. Overige verstoringen worden niet verwacht, behalve mogelijk van ploegactiviteiten op het perceel.

Figuur 5: Stuifzand, Zwartschaap 46: uitsnedes van historische kaarten (verschaald en naar het noorden gericht). Boven een detail uit 1902 en onder uit 1852/1853. Het plangebied is in blauw aangegeven.

3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05)

3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldwerk is uitgevoerd op 28 april 2011. Voor het inventariserende booronderzoek (verkenkende en karterende fase) is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter. Hiermee is bepaald in welke mate de bodem intact is en wat de kans is op archeologische lagen en/of grondsporen. Het plangebied beslaat circa 0,1 hectare. In totaal zijn er zes boringen geplaatst (een boordichtheid van 60 boringen per hectare).

Figuur 6: Stuifzand, Zwartschaap 46: situatietekening met de boorlocaties. Het plangebied ligt binnen de rode onderbroken lijn. De genummerde cirkels geven de boorlocaties weer. De RD-coördinaten van het onderzochte terrein zijn NO – 230,780/530,950; ZO – 230,775/530,915; ZW – 230,725/530,620; NW – 230,735/530,962.

De opgeboorde grond is gezeefd op een vier millimeter zeef en bekeken op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals houtskool, baksteen en aardewerk. Daarnaast zijn de diepte, lithologie en kleur (m.b.v. Munsell) bepaald, alsmede alle overige bijzonderheden. De diepte van de boringen varieert van 55 tot 80 centimeter onder het maaiveld. De boringen zijn verspreid over het terrein geplaatst (zie Figuur 6). Van alle boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS.

De hoogten van de boorlocaties zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Voor de RD-coördinaten van de afzonderlijke boorpunten wordt verwezen naar de boorstaten en boorbeschrijvingen in Appendix III. Tijdens het veldonderzoek is het verwachtingsmodel zoals geformuleerd in paragraaf 2.5 getoetst.

3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03)

Bodem

De bodem bestaat uit een veldpodzol. Een gaaf podzolprofiel bestaat uit een lichtgrijze uitspoelingslaag (E-horizont), een donkerbruine inspoelingslaag (B-horizont), een geelbruine overgangslaag (BC-horizont) en een gele laag waarin geen bodemvorming heeft plaatsgevonden (C-horizont). Ter hoogte van het plangebied bleek de bodem deels intact te zijn. Een E-horizont is in de boringen niet aangetroffen, maar boringen 1, 3 en 6 bevatten nog een 10-15 centimeter dikke B-horizont, gevolgd door een BC- en C-horizont. De bodem ter hoogte van boorlocaties 2, 4 en 5 bleek tot in de C-horizont verstoord te zijn.

Op een diepte van gemiddeld 65 centimeter onder het maaiveld begint op dit terrein het keileem. De aangetroffen bodemverstoring die in de helft van de boringen is waargenomen is waarschijnlijk veroorzaakt door (diep)ploegen op het terrein.

Archeologie

Het opgeboorde zand is gezeefd op een 4 mm zeef. De grond boven het keileem bevat veel grind. Er zijn geen archeologische indicatoren zoals bewerkt en/of verbrand vuursteen gevonden. De bodem is deels verstoord, waardoor de kans op het aantreffen van onverstoorde archeologische grondsporen klein is.

Wegens een slechte vondstzichtbaarheid door de aanwezigheid van gras op het perceel, was een veldkartering niet mogelijk.

4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07)

Het plangebied beslaat een deel van een grasperceel en heeft een omvang van ongeveer 0,1 hectare. Er zijn zes boringen geplaatst, waardoor voor het inventariserend archeologisch onderzoek (zowel verkennende als karterende fase) een boordichtheid is verkregen van zestig boringen per hectare.

Het plangebied bevindt zich tussen een veenkoloniale ontginningsvlakte en een beekdal. Uit het plangebied zelf en binnen een straal van een kilometer zijn geen archeologische vondsten bekend. Er is bewerkt vuursteen uit de steentijd gevonden op ongeveer een kilometer afstand.

Voorafgaand aan het veldwerk is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld. De resultaten van het veldwerk voldoen hier deels aan. De bodem bestaat uit een veldpodzol, maar deze is ter hoogte van het plangebied slechts ten dele redelijk intact. In de helft van de boringen is de bodem tot of tot in de C-horizont verstoord. Dit houdt in dat de lagen waarin grondsporen en archeologische indicatoren te verwachten zijn, niet overal meer aanwezig zijn of niet intact zijn. Er zijn geen archeologische indicatoren gevonden.

Advies

Gezien de deels intacte bodem kan de aanwezigheid van archeologische sporen in plangebied Zwartschaap 46 niet worden uitgesloten. Er zijn echter relatief veel boringen geplaatst binnen de kleine locatie en er zijn hierbij geen archeologische indicatoren aangetroffen. Nader archeologisch onderzoek is niet wetenschappelijk te verdedigen. Archeologisch vervolgonderzoek is niet nodig.

Wij wijzen erop dat indien er bij de uitvoering van werkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, deze conform de Monumentenwet 1988 artikel 53 & 54 direct dienen te worden gemeld bij zowel de gemeente Hoogeveen als de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen, 0592-305932 / 06-22662601, w.sanden@drentsplateau.nl.

Appendix I

Stuifzand, Zwartschaap 46 Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd:		middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 – heden

Appendix II: bekende en verwachte archeologische waarden

Stuifzand, Zwartschaap 46

231654 / 532207

229061 / 530088

Legenda

TOP10 ((c)TDN)

VONDSTMELDINGEN

WAARNEMINGEN

MONUMENTEN

archeologische waarde
hoge archeologische waarde
zeer hoge archeologische waarde
zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

zeer lage trefkans
lage trefkans
middelhoge trefkans
hoge trefkans
lage trefkans (water)
middelhoge trefkans (water)
hoge trefkans (water)
water
niet gekarteerd

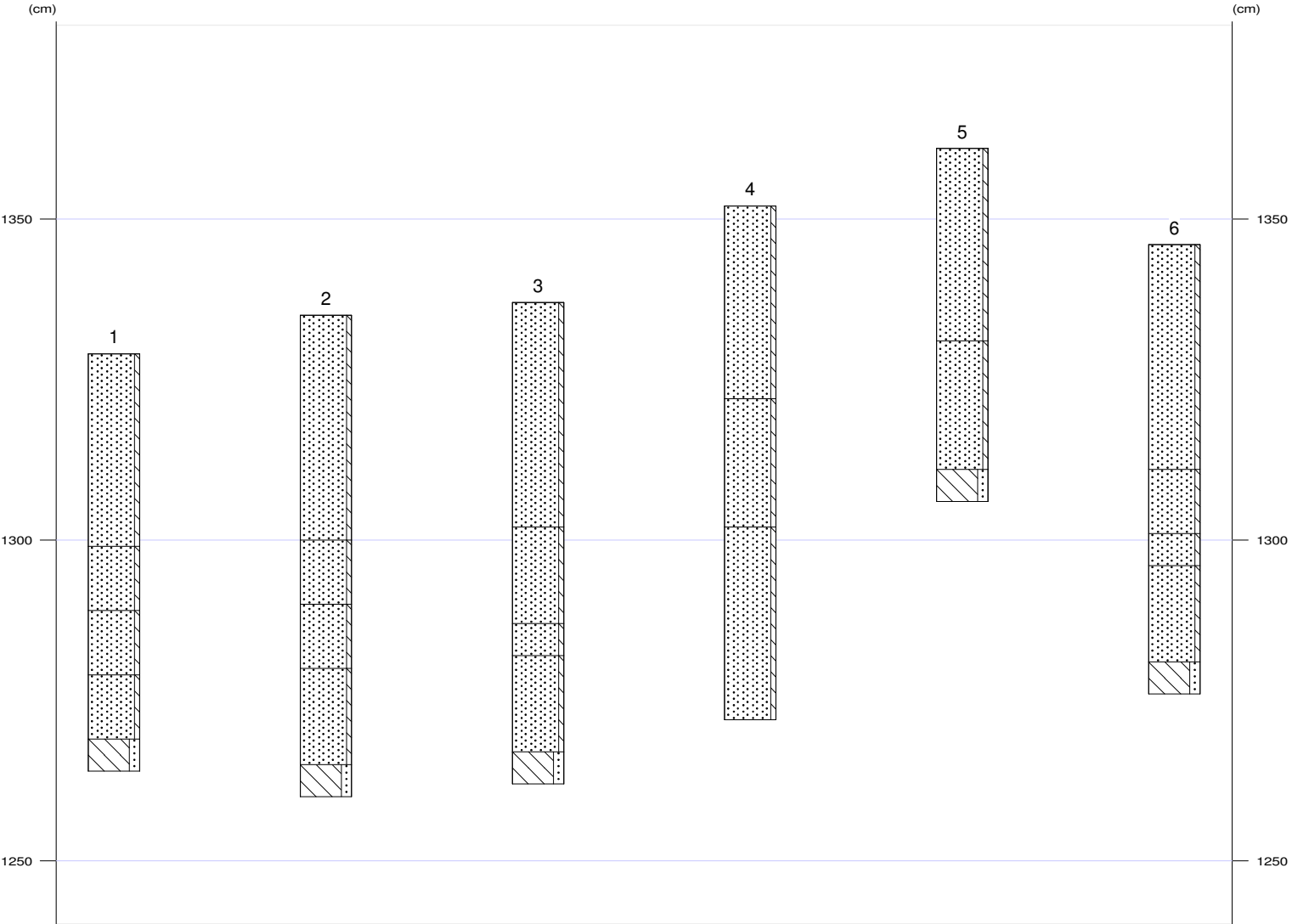
Plangebied

0 500 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix III: Stuifzand, Zwartschaap 46 - Boorbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 230730
Y-coördinaat (m) : 530925
Maaiveld (cm) : 1329

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor
30 - 40	zand zwak siltig, bruin, 7.5YR3/4, Zand: matig fijn, B-horizont
40 - 50	zand zwak siltig, bruin-geel, 10YR4/6, Zand: matig fijn, BC-horizont
50 - 60	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont
60 - 65	leem sterk zandig, geel, 2.5Y5/4, Zand: zeer fijn, C-horizont, keileem

2

X-coördinaat (m) : 230761
Y-coördinaat (m) : 530918
Maaiveld (cm) : 1335

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor
35 - 45	zand zwak siltig, bruin-geel, 10YR4/6, Zand: matig fijn, BC-horizont
45 - 55	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont, Opm.: verstoord
55 - 70	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont
70 - 75	leem sterk zandig, geel, 2.5Y5/4, Zand: zeer fijn, C-horizont, keileem

3

X-coördinaat (m) : 230781
Y-coördinaat (m) : 530934
Maaiveld (cm) : 1337

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor
35 - 50	zand zwak siltig, bruin, 7.5YR3/4, Zand: matig fijn, B-horizont
50 - 55	zand zwak siltig, bruin-geel, 10YR4/6, Zand: matig fijn, BC-horizont
55 - 70	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont
70 - 75	leem sterk zandig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont, keileem

4

X-coördinaat (m) : 230754
Y-coördinaat (m) : 530941
Maaiveld (cm) : 1352

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor
30 - 50	zand zwak siltig, bruin, Zand: matig fijn, B-horizont, Opm.: verstoord
50 - 80	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont

5

X-coördinaat (m) : 230735
Y-coördinaat (m) : 530961
Maaiveld (cm) : 1361

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor

Appendix III: Stuifzand, Zwartschaap 46 - Boorbeschrijvingen

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
30 - 50	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont
50 - 55	leem sterk zandig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont, keileem

6

X-coördinaat (m) : 230757
Y-coördinaat (m) : 530960
Maaiveld (cm) : 1346

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 10YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor
35 - 45	zand zwak siltig, bruin, 7.5YR3/4, Zand: matig fijn, B-horizont
45 - 50	zand zwak siltig, bruin-geel, 10YR4/6, Zand: matig fijn, BC-horizont
50 - 65	zand zwak siltig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont
65 - 70	leem sterk zandig, geel, 2.5Y5/4, Zand: matig fijn, C-horizont, keileem

Bijlage 5 Waterparagraaf

Bijlage 6

Waterparagraaf

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht de Watertoets uit te voeren. De Watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan "hemelwateropvang Bork". In de procedureplanning van 07-04-2011 die door Misa-advies is opgesteld (als begeleidende partij) is opgenomen dat de aan te leggen vijver minimaal 700 m2 groot wordt om hemelwater vertraagd af te kunnen voeren.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Reest en Wieden geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen en de samenwerking (nav een handhavingsoverleg op 14 april 2011) hebben er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast.

"De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de Handreiking Watertoets III. Waterschap Reest en Wieden geeft een positief wateradvies".

M. van Vierssen
Afdeling Beleid Kennis en Advies
Waterschap Reest en Wieden
tel. 0522-276849

Bijlage 6 Natuur en Ecologie

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met de voorgenomen aanleg van een bezinkvijver aan het
Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen

Rapport 2011-032

E. van der Ploeg
C.J.E. Brochard

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met de voorgenomen aanleg van een bezinkvijver aan het
Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen

Rapport 2011-032

E. van der Ploeg
C.J.E. Brochard

koeman en bijkerk bv

ecologisch onderzoek en advies

bezoekadres	oosterweg 127 Haren
postadres	postbus 111 9750 AC Haren
telefoon	050 8200018
telefax	050 8200013
email	info@koemanenbijkerk.nl
website	www.koemanenbijkerk.nl

Colofon

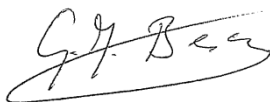
Opdrachtgever	MiSa Advies, Postbus 159, 4190 CD Geldermalsen
Titel	Toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen aanleg van een bezinkvijver aan het Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen
Subtitel	-
Auteurs	E. van der Ploeg & C.J.E. Brochard
Datum	6 mei 2011
Pagina's (inclusief bijlagen)	28
Opdrachtnr	-
Projectnr	2011-109
Rapportnr	2011-032
Status	Definitief
Akkoord	Drs. G.J. Berg
Paraaf	

Foto omslag: Het plangebied aan het Zwartschaap te Stuifzand

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

van der Ploeg, E. 2011. Toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen
aanleg van een bezinkvijver aan het Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen.
Rapport 2011-032, Koeman en Bijkerk bv, Haren.

© Koeman en Bijkerk bv / MiSa Advies

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit
dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
opdrachtgever hierboven aangegeven en Koeman en Bijkerk bv, noch mag het zonder een dergelijke
toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Koeman en Bijkerk bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit
toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Koeman en Bijkerk bv;
opdrachtgever vrijwaart Koeman en Bijkerk bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Achtergrond	9
1.2 Doel	10
1.3 Opzet	10
2 Wettelijk kader	11
2.1 Flora- en faunawet	11
2.2 Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998	15
3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied	17
3.1 Gebiedsbeschrijving	17
3.2 Speciale Beschermingszones	17
3.3 Beschermde soorten	17
3.4 Gebiedspotenties	19
4 Volledigheid	21
5 Conclusies	23
5.1 Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen	23
5.2 Eindconclusie	23
6 Literatuur	25
Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus	27

Samenvatting

In opdracht van *MiSa Advies* te Geldermalsen, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing van de Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen aanleg van een bezinkvijver aan het Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 1000 m² en ligt ongeveer 1 km ten noorden van Stuifzand. In het gebied zal een bezinkvijver worden aangelegd. Momenteel heeft het plangebied een agrarische functie.

In het plangebied werden sporen aangetroffen van de lichtbeschermdde Mol en de Ree. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden verwacht wanneer eventueel de aanwezige beplanting langs de westgrens van het plangebied wordt verwijderd gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen de werkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode (voor de meeste vogels 15 maart – 15 juli) en bomen en struiken te inspecteren op broedgevallen vlak voor de kap. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet. Wel blijft voor alle soorten de algemene zorgplicht gelden. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

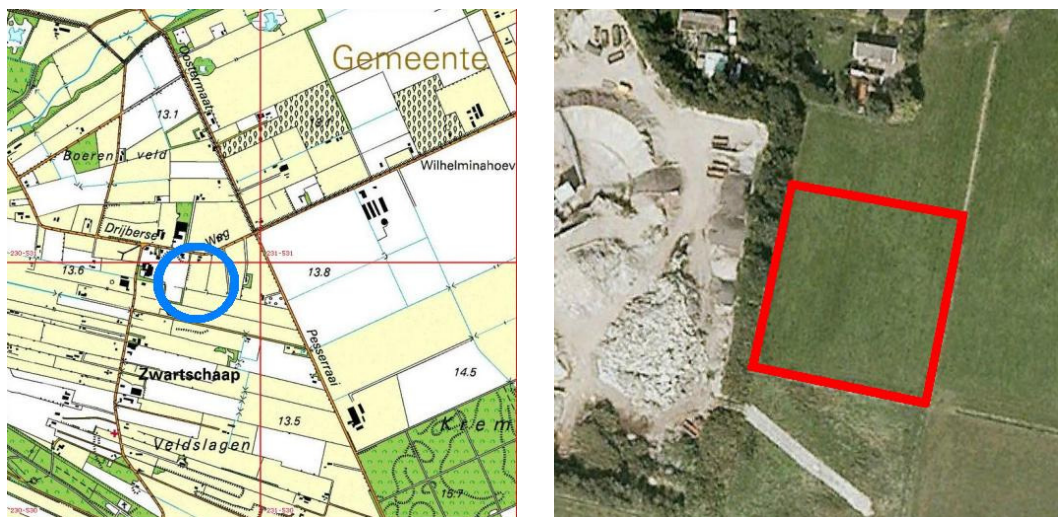
In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-Habitatrichtlijn of de EU-Vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In opdracht van *MiSa Advies* te Meteren, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing van de Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen aanleg van een bezinkvijver aan het Zwartschaap 46 te Stuifzand, gemeente Hoogeveen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 1000 m² en ligt ongeveer 1 km ten noorden van Stuifzand. In het gebied zal een bezinkvijver worden aangelegd. Momenteel heeft het plangebied een agrarische functie.

Het plangebied bevindt zich binnen het kilometerhok met de Amersfoort coördinaten 230-530 (Figuur 1). Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1x1 km dat als standaard dient voor het inventariseren van de flora en fauna door de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's).

Figuur 1 Links de situering van het plangebied binnen het km-hok 230-530 (blauw omcirkeld). Rechts een luchtfoto van het plangebied (bron: Google Earth).

1.2 Doel

Doel van het onderzoek was het toetsen van de voorgenomen ingreep aan de flora- en faunawetgeving. Hiertoe moest worden nagegaan of het plangebied een specifieke beschermingsstatus geniet in het kader van de EU-habitat- of -vogelrichtlijn (zie 2.2), alsmede of er van de voorgenomen ingreep consequenties zijn te verwachten voor beschermde gebieden in de omgeving. Daarnaast moest het voorkomen van wettelijk beschermde planten- en diersoorten in het plangebied en de directe omgeving worden onderzocht. Voor eventuele aanwezige beschermde soorten moest worden nagegaan of een ontheffing van de Flora- en faunawet (zie 2.1) moet worden aangevraagd, alsmede of en hoe de uitvoering van de ingreep kan worden aangepast om verstoring te voorkomen.

1.3 Opzet

Het bestaan van Speciale Beschermingszones in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van LNV en de beschikbaarheid van bestaande inventarisatiegegevens uit het gebied werd nagegaan bij het Natuurloket, een stichting die de gezamenlijke PGO's vertegenwoordigt. Tijdens het veldbezoek op 27 april 2011, is het hele plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle planten- en diersoortgroepen. In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek beschreven en gebruikt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de flora- en faunawetgeving.

2 Wettelijk kader

De Natuurbeschermingswet dateert uit 1967. Deze voldeed niet aan de verplichtingen van de internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Anonymus 1979, 1992). Daarom is het Nederlandse natuurbeschermingsrecht aangepast. In 2002 is de Flora- en faunawet (Anonymus 1998, 2000) van kracht geworden waarin de soortenbescherming is opgenomen en in oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden in werking getreden. De laatste wijzigingen aan de Natuurbeschermingswet zijn van kracht sinds de invoering van de Crisis- en herstelwet uit 2010. De teksten voor dit hoofdstuk zijn grotendeels ontleend aan de website van het ministerie van LNV (www.minlnv.nl). De conclusies die in deze rapportage worden getrokken zijn gebaseerd op de huidige geldende natuurbeschermingswet.

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITES¹-verdrag. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn de volgende soorten als beschermd aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (met uitzondering van Zwarte rat, Bruine rat en Huismuis),
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten genoemd in de Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten,
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen en de wet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust gelaten worden (alleen de relevante verbodsbepalingen worden hier genoemd).

- Artikel 2: Zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de

¹ CITES is het verdrag dat de internationale handel van in het wild levende dier- en plantensoorten reguleert teneinde uitsterven van soorten door overexploitatie te voorkomen.

zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 13: Het is verboden om beschermde dier- en plantensoorten te vervoeren en onder zich te hebben.

Beschermingsregimes

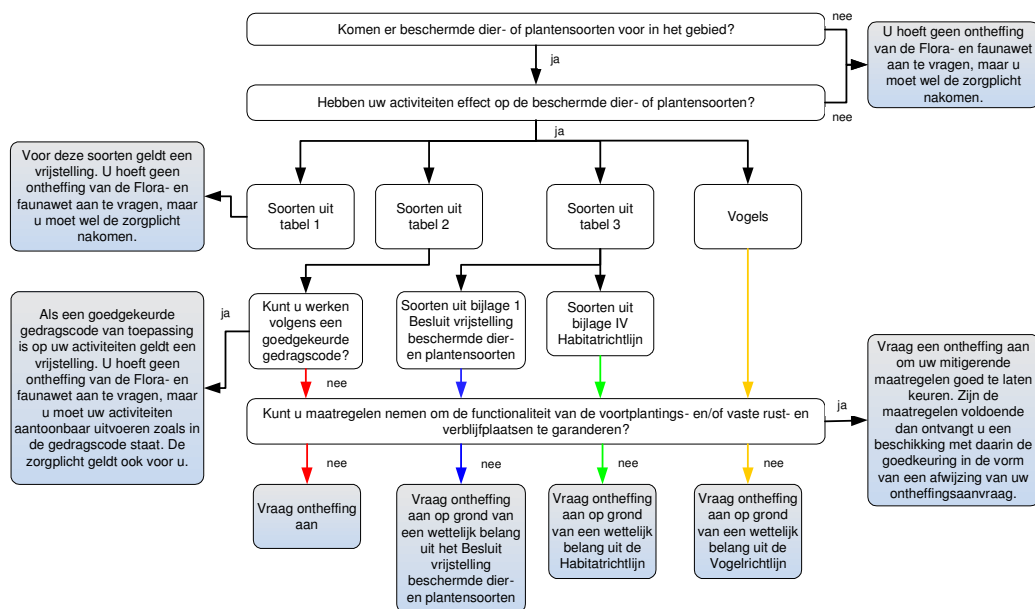
In 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld (Figuur 2). De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- **Regime 1:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar vrij algemene soorten in Nederland. De gunstige staat van instandhouding in Nederland is momenteel niet in het geding en ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 2:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 2-soorten. Dit betreft de 'overige beschermde soorten'. Deze soorten zijn beschermd en de gunstige staat van instandhouding in Nederland kan in het geding zijn. Ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 3:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 3-soorten. Dit betreft de 'strikt beschermde soorten'. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding in Nederland duidelijk in het geding is en/of ze staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De eerste groep betreft soorten die middels een Algemene Maatregel van Bestuur door de minister van LNV zijn aangewezen (AMvB bijlage 1-

soorten). De tweede groep betreft soorten uit bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.

- Vogels: Vogels zijn niet in één van bovenstaande tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken zijn jaarrond beschermd. Er worden vier categorieën onderscheiden van nesten die hele jaar door zijn beschermd:

1. *Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).*
2. *Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).*
3. *Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).*
4. *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).*

Figuur 2 Stroomschema voor activiteiten- en werkzaamheden die uitgevoerd worden vanwege ruimtelijke ontwikkeling en -inrichting (Uit: LNV, 2009)

Hoe te handelen bij het aantreffen van beschermde soorten.

- **Tabel 1-soorten:** Voor soorten uit tabel 1 geldt sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling die in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Voor deze soorten hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (artikel 2) blijft wel onverminderd van kracht.
- **Tabel 2-soorten:** Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor de artikelen 8 t/m 12, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en worden ingediend voor goedkeuring. Wanneer het niet mogelijk is de activiteiten via een goedgekeurde gedragscode uit te voeren, moeten maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze mitigerende maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Als de maatregelen voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt. U mag uw werkzaamheden dus gaan uitvoeren.
- **Tabel 3-soorten:** Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. In dit geval dient u mitigerende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze mitigerende maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Wanneer de maatregelen als voldoende worden beschouwd, krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt. U mag uw werkzaamheden dus gaan uitvoeren. Wanneer deze maatregelen niet kunnen worden genomen dient een ontheffing te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijlage 1-soorten) of op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage IV-soorten).
- **Vogels:** Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust (artikel 10), of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord (artikel 11), zijn verboden. De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, hollen en dergelijke), inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten doen zijn, én slechts gedurende de periode dat wordt gebroed. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen dient te worden ontzien. Wanneer de

werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum. Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen en deze door de ingreep zal verdwijnen is een omgevingscheck nodig. Dit houdt in dat een deskundige moet vaststellen of in de omgeving voldoende gelegenheid bestaat voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden. Wanneer dit niet het geval is dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden aangeboden. Is dit niet mogelijk dan zal een ontheffing moeten worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

2.2 Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet is gericht op gebiedsbescherming, de aangewezen gebieden en het beschermingsregime dat daarbij hoort. Een ontheffing voor de Flora- en faunawet betekent niet automatisch een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. Ook het omgekeerde geldt. Beide wetten staan naast elkaar!

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet gekregen. Daarbij kunnen drie categorieën beschermingsgebieden worden onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden
- Beschermde natuurmonumenten
- Wetlands

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Deze instandhoudingsdoelen zijn terug te vinden in de aanwijzingsbesluiten. Om dit toetsbaar te maken, kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen). Redenen van economische aard kunnen ook gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie (LNV 2005).

Verlenen van vergunning op grond van Natuurbeschermingswet

Zowel projecten en andere handelingen in als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant effect veroorzaakt maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

De Natuurbeschermingswet kent twee routes voor het verlenen van een vergunning. Als significante negatieve effecten op kunnen treden moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel effecten verwacht worden, maar deze zeker niet significant zullen zijn, kan worden volstaan met een Verslechterings- en Verstoringstoets (VV-toets).

Samengevat betekent dit dat er een drietal situaties mogelijk zijn:

1. Zeker geen negatief effect: Geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.
2. Mogelijk negatief effect maar zeker geen significant negatief effect: Verslechterings- en Verstoringstoets, afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend.
3. Kans op een significant negatief effect: Passende beoordeling (zwaardere procedure) noodzakelijk. Afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend.

Bij een kans op negatieve effecten is het aan te raden om in een vroeg stadium met het bevoegd gezag te overleggen over de te volgen procedure.

3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een weiland met een voedselrijk karakter. De vegetatie bestaat uit uitsluitend algemene soorten, waarbij Engels raaigras (*Lolium perenne*) de meest dominante soort is. Daartussen groeien verschillende kruidensoorten, waaronder Ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en Vogelmuur (*Stellaria media*). De randen van het weiland zijn het meest divers qua vegetatie. Buiten de beschermde vogelsoorten werden in het plangebied sporen aangetroffen van de lichtbeschermde Ree (*Capreolus capreolus*) en Mol (*Talpa europaea*). Direct grenzend aan het plangebied ligt een bunker, waarin mogelijk vleermuizen verblijven. De waarde van het plangebied voor deze soortgroep is echter minimaal.

Figuur 3 Links het plangebied gezien vanuit noordelijke richting, rechts de ten westen van het plangebied gelegen bunker.

3.2 Speciale Beschermingszones

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Speciale Beschermingszone onder de EU-habitatrichtlijn of de EU-vogelrichtlijn. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich ook geen Speciale Beschermingszones waarop de ingreep een negatief effect zou kunnen hebben. De meest nabijgelegen Speciale Beschermingszone, het Natura 2000-gebied Mantingerzand, bevindt zich op een afstand van circa 4 km van het plangebied.

3.3 Beschermde soorten

Het Natuurloket geeft per soortgroep aan met welke nauwkeurigheid deze in het verleden is onderzocht en hoeveel beschermde soorten daarbij zijn aangetroffen. Op grond van de gegevens van het Natuurloket werd vastgesteld dat het kilometerhok 230-530, waarbinnen het plangebied zich bevindt, in het verleden voor geen van de soortgroepen goed is onderzocht. Hoewel daarbij wel enkele beschermde soorten zijn aangetroffen was het gezien de ligging van het plangebied in het betreffende km-hok niet noodzakelijk om bestaande gegevens aan te schaffen bij het Natuurloket. Onderstaande tekst geeft

per soortgroep naast de bevindingen uit het veldonderzoek ook de resultaten van het Natuurloket.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het gebied worden ook geen strengbeschermde soorten binnen het plangebied verwacht. Het kilometerhok 230-530, waarbinnen het plangebied is gelegen, is tussen 1990 en 2010 in onbepaalde mate onderzocht op vaatplanten. Hierbij werden twee lichtbeschermde en drie strengbeschermde soorten waargenomen (respectievelijk tabel 1 en tabel 2/3 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) en vijf soorten van de Nederlandse Rode lijst (gegevens Het Natuurloket).

Libellen

Tijdens het veldbezoek werden geen libellen aangetroffen. Op grond van de huidige inrichting van het gebied kan worden gezegd dat geen beschermde soorten worden verwacht. Het betreffende km-hok is tussen 2000 en 2010 redelijk onderzocht op libellen. Hierbij werden geen beschermde soorten aangetroffen, maar wel twee soorten van de Nederlandse Rode Lijst (gegevens Het Natuurloket).

Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied drie algemene soorten dagvlinders aangetroffen. Op grond van de huidige inrichting van het gebied worden geen beschermde soorten verwacht. Het betreffende km-hok is tussen 2000 en 2010 redelijk onderzocht op dagvlinders. Daarbij werden geen beschermde soorten of soorten van de Nederlandse Rode Lijst aangetroffen (gegevens Het Natuurloket).

Amfibieën

In het plangebied werden geen amfibieën aangetroffen. Op grond van de huidige inrichting van het plangebied worden geen strengbeschermde soorten verwacht. Het betreffende km-hok is tussen 2000 en 2010 niet onderzocht op amfibieën (gegevens Het Natuurloket).

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden in en direct rond het plangebied 17 vogelsoorten aangetroffen. Vier van deze soorten, de Boerenwaluw (*Hirundo rustica*), de Huismus (*Passer domesticus*), de Kneu (*Carduelis cannabina*) en de Ringmus (*Passer montanus*) staan op de Nederlandse Rode Lijst als gevoelige soort, de overige soorten komen in Nederland algemeen voor (zie Bijlage I). Alle waargenomen soorten worden beschermd onder de Flora- en faunawet, zoals bijna alle in Nederland voorkomende vogelsoorten. De nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd, maar zijn in het plangebied niet te verwachten. Het betreffende km-hok is tussen 2000 en 2010 slecht/niet onderzocht op broedvogels en watervogels. Daarbij werden 14 soorten aangetroffen die beschermd worden onder de Flora- en faunawet en vier soorten die op de Nederlandse Rode Lijst staan (gegevens Het Natuurloket).

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden sporen van twee lichtbeschermde zoogdiersoorten waargenomen, de Mol en de Ree (*Capreolus capreolus*). Deze soorten vallen onder het lichtste beschermingsregime en staan in tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Het betreffende km-hok is in het verleden niet onderzocht op zoogdieren (gegevens Het Natuurloket).

Overige soortgroepen

Tijdens het veldbezoek werd vastgesteld dat de huidige inrichting het plangebied ongeschikt maakt voor overige beschermde soorten. Er zijn ook geen aanwijzingen uit het verleden dat beschermde soorten zijn waargenomen (gegevens Het Natuurloket).

3.4 Gebiedspotenties

Het plangebied is momenteel zeer monotoon van aard. Bij toepassing van een ecologisch verantwoord maaibeheer kan een structuur- en kruidenrijk grasland ontstaan, waardoor met name voor dagvlinders de mogelijkheden kunnen worden vergroot. In de randzones zijn reeds grotere hoeveelheden Grote brandnetel (*Urtica dioica*) te vinden, welke een belangrijke voedselbron zijn voor veel dagvlindersoorten. Het aanwezige Look-zonder-look (*Alliaria petiolata*) vormt een belangrijke waardplant voor het eveneens aanwezige Oranjetipje (*Anthocharis cardamines*). In goed beheerde, schraal gehouden graslanden liggen ook mogelijkheden voor verschillende soorten zandoogjes en de Kleine vuurvliinder. Voor weidevogels en andere broedvogels van grasland en slootoevers is het gebied te klein en ligt het te dichtbij intensief gebruikte bebouwing.

De bunker welke direct ten westen van het plangebied is gesitueerd biedt uitstekende mogelijkheden als verblijfplaats voor vleermuizen. Momenteel is de waarde van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen echter te verwaarlozen. Door de aanleg van een waterbassin zal de potentie voor deze soortgroep naar alle waarschijnlijkheid toenemen door het verhoogde voedselaanbod in de vorm van muggen.

4 Volledigheid

Het uitgevoerde onderzoek betreft een quickscan. Binnen de beperkte tijd van het veldonderzoek is nooit met zekerheid vast te stellen dat alle aanwezige soorten zijn waargenomen. Op grond van de vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket en het veldbezoek in april 2011, denken wij echter dat de kans op het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied goed kon worden ingeschat.

5 Conclusies

5.1 Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen

In het plangebied werden sporen aangetroffen van de lichtbeschermde Mol en de Ree. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden verwacht wanneer eventueel de aanwezige beplanting langs de westgrens van het plangebied wordt verwijderd gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen de kapwerkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode (voor de meeste vogels 15 maart – 15 juli) en bomen en struiken te inspecteren op broedgevallen vlak voor de kap. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

5.2 Eindconclusie

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet. Wel blijft voor alle soorten de algemene zorgplicht gelden. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Voor de vogels die zijn aangetroffen geldt dat de nesten buiten het broedseizoen niet van belang zijn voor de instandhouding van de soort. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd, met voorkeur in het winterhalfjaar, is het derhalve niet nodig ontheffing aan te vragen.

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-Habitatrichtlijn of de EU-Vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

6 Literatuur

- Anonymus. 1979. Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus. 1992. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus. 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus. 2000. Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- LNV. 2004. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*
- LNV. 2005. *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998.* Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- LNV. 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.* Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. *Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Eindconcept.* Dienst Landelijk Gebied. 91 pp.

Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in het plangebied tijdens het veldbezoek op 27 april 2011. FF: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen, vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn aangegeven met +; RL: nummer = status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Vaatplanten			
Bosveldkers	<i>Cardamine flexuosa</i>	-	-
Echte kamille	<i>Matricaria chamomilla</i>	-	-
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	-	-
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	-	-
Gewone berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i>	-	-
Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>	-	-
Gewone brunel	<i>Prunella vulgaris</i>	-	-
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum vulgare</i>	-	-
Gewone smeerwortel	<i>Symphytum officinale</i>	-	-
Gewone veldbies	<i>Luzula campestris</i>	-	-
Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>	-	-
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-	-
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	-	-
Grote weegbree	<i>Plantago major major</i>	-	-
Haagwinde	<i>Calystegia sepium</i>	-	-
Herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	-	-
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	-	-
Kleine klaver	<i>Trifolium dubium</i>	-	-
Look-zonder-look	<i>Alliaria petiolata</i>	-	-
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	-	-
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	-	-
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	-	-
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	-	-
Riet	<i>Phragmites australis</i>	-	-
Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>	-	-
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	-	-
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	-	-
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>	-	-
Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>	-	-
Wolfspoot	<i>Lycopus europaeus</i>	-	-
Zomereik	<i>Quercus robur</i>	-	-
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	-	-
Vlinders			
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>	-	-
Boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>	-	-
Oranjetipje	<i>Anthocharis cardamines</i>	-	-
Vogels			
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	+	7
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	+	-
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	+	-
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	+	7
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	+	7
Koolmees	<i>Parus major</i>	+	-
Merel	<i>Turdus merula</i>	+	-
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	+	-
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	+	-
Ringmus	<i>Passer montanus</i>	+	7

Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	+	-
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	+	-
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>	+	-
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	-
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	+	-
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	+	-
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	-
Zoogdieren			
Mol	<i>Talpa europaea</i>	1	-
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	1	-

Kennisgeving

.